



SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH



Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich



Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie.

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca PROW na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

PROJEKTY SIR

IV KWARTAŁ 2023 R.



Projekty zrealizowane w IV kwartale 2023 r. przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie oraz Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2022-2023 w zakresie

Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich

Spis treści

Turystyka kulinarna szansą na aktywizację i rozwój obszarów wiejskich	4
III Szczyt polskich Grup Operacyjnych EPI - KŁŻ	5
Rękodzieło czy to się opłaca? – techniki wykorzystywane w rękodzielnictwie oraz innowacyjne formy dystrybucji wytworzonych produktów	6
Innowacyjne rozwiązania w racjonalnej gospodarce wodnej	7
Zagrodowe i rzemieślnicze przetwórstwo mleka	8
Chów i hodowla małych przeżuwaczy	9
Hodowla zwierząt gospodarskich w celu prowadzenia terapii z udziałem zwierząt	10
Nowoczesne rozwiązania w przetwórstwie żywności	11
Pomorskie Forum Innowacji Rolniczych – II edycja	12
Spotkanie Grup Operacyjnych województwa warmińsko-mazurskiego	13
Dobre praktyki w przetwórstwie czeskim	14
Sieciowanie w ramach Dolnośląskich Partnerstw ds. Wody – dobre praktyki gospodarowania zasobami wodnymi w woj. dolnośląskim	15
Wymiany wiedzy i najlepszych praktyk w chowie i hodowli bydła mięsnego	16
Gospodarstwa demonstracyjne na podkarpaciu	17
Gospodarstwa demonstracyjne efektywnym instrumentem wymiany wiedzy i innowacji w rolnictwie ..	18
Innowacyjne technologie w produkcji roślinnej – uprawa roślin bobowatych	19
Mistrz serowarstwa	20
Innowacyjne rozwiązania wspierające rozwój gospodarki pasiecznej. Wykorzystanie i przetwórstwo produktów pszczelich	21
Doradztwo w Edukacji Rolniczej – możliwości wzmocnienia współpracy w ramach AKIS	22
Dobra pasza to sukces w chowie bydła mięsnego	23
Podlaska Akademia Serowarska IV Edycja	24
I Forum Grup Operacyjnych na Mazowszu	25
Współpraca – grupy operacyjne na rzecz innowacji	26
Warsztaty wędliniarskie i piekarskie	27
Gospodarstwa demonstracyjne i edukacyjne nowymi formami transferu wiedzy i doświadczeń w rolnictwie	28
Skuteczny transfer wiedzy i innowacji za pośrednictwem narzędzi internetowych	29
III Szczyt polskich Grup Operacyjnych EPI (projekty badawczo-wdrożeniowe)	30
Innowacje i dobre praktyki w rolnictwie ekologicznym	31
Integrowana produkcja w uprawach	32
Krótkie łańcuchy dostaw w praktyce	33
Czy Podlasie może być drugą Toskanią – innowacje w uprawie winorośli w warunkach klimatycznych Podlasia	34
Innowacyjna Sieć Rozwoju	35
Podlaski zespół tematyczny ds. przetwórstwa mleka	36

III Forum Grup Operacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego w Minikowie.....	37
Innowacyjne spojrzenie na przedsiębiorczość na obszarach wiejskich	38
Gala Opolskich Grup Operacyjnych	39
Budowanie efektywnej współpracy	40
Innowacyjne praktyki przedsiębiorczości „AGROLIGA 2023”	41
Innowacyjny młody rolnik	42
Wołowina Wysokiej Jakości.....	43
Efektywne wykorzystanie potencjału hodowlanego rodzimych ras w lokalnej gastronomii na modelowym przykładzie gęsi kołudzkiej.....	44
Retencja sposobem na suszę rolniczą	45
Uprawa winorośli przyszłością rozwoju województwa lubuskiego	46
Współczesne rozwiązania dla gospodarowania wodą w rolnictwie.....	47
Wielu producentów i usługodawców – jedna marka lokalna.....	48
Innowacyjne praktyki rolnicze – agroleśnictwo	49
Nowoczesne metody produkcji trzody chlewnej.....	50
Innowacyjne praktyki rolnicze – przykłady innowacyjnych rozwiązań	51
Szczyt Podlaskich Grup Operacyjnych	52
Spotkanie podsumowujące 2023 Zespołów Tematycznych ds. innowacji w rolnictwie.....	53
Świadome i bezpieczne przetwórstwo żywności pochodzenia zwierzęcego	54
Zarządzanie innowacyjną pasieką.....	55
Kujawsko-Pomorskie Dni Pola 2023	56
Podlaska agroturystyka z nowoczesną ofertą – promocja dobrych praktyk	57
Nauka praktyce - przykłady innowacyjnych rozwiązań	58
Nauka dla rolnictwa	59
Innowacje w zrównoważonej produkcji owoców ziarnkowych na przykładzie rozwiązań holenderskich	60
Dobre praktyki i innowacyjne rozwiązania w dywersyfikacji dochodów na obszarach wiejskich	61
Wpływ innowacyjnych rozwiązań technicznych na wartość gospodarstw rolnych.....	62
Łączy nas wieś mazowiecka	63
Ryneczek Marszałkowski - Prosto od Rolnika	64
Mała przedsiębiorczość na obszarach wiejskich	65



Turystyka kulinarna szansą na aktywizację i rozwój obszarów wiejskich



Organizator: Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie

Forma: wyjazd studyjny, audycja telewizyjna, konferencja, e-sprawozdanie
Data: 2-4 i 27 października 2023 r.

Miejsce: woj. małopolskie, ŚODR Częstochowa O/Mikołów

Grupa docelowa: przetwórcy lokalnej żywności (serowarzy, winiarze, gospodarstwa ekologiczne, wędliniarze, RHD, przetwórcy lokalni, pszczelarze) przedstawiciele LGD, członkowie KGW, przedstawiciele JST (gminy, Urząd Marszałkowski) przedstawiciele agroturystyk i podmiotów turystyki wiejskiej, przedstawiciele zagród edukacyjnych, przedstawiciele ODR, rolnicy i wszyscy zainteresowani z terenu województwa śląskiego.

Cel: prezentacja kierunków i perspektyw wykorzystania kulinariów w rozwoju turystycznym województwa. Zapoznanie uczestników z innowacyjnymi formami przekazywania treści i nowymi produktami turystycznymi dotyczącymi tradycji kulinarnych, a także zapoznanie się, na przykładzie dobrych praktyk, z rodzajami produktów turystycznych. Promocja produktów lokalnych oraz wsparcie ich sprzedaży na drodze krótkich łańcuchów dostaw. Poznanie zasad budowania marki lokalnej z produktów lokalnych, nowoczesnych sposobów komunikacji marketingowej i sprzedaży produktów własnych.

Relacja:

Audycja telewizyjna została nagrana podczas XXXII Krajowej Wystawy Rolniczej, która towarzyszy Dożynkom i Pielgrzymce Rolników na Jasną Górę.

Wyjazd studyjny odbył się 2-4 października 2023 r. Grupie podczas całego wyjazdu towarzyszył pan Bartosz Wilczyński – ekspert, konsultant, trener marketingowy i menadżer w zakresie zarządzania marketingiem strategicznym, budowy marek i komunikacji marketingowej, specjalista ds. marketingu produktów lokalnych, turystyki kulinarnej, enoturystyki i marketingu miejsc. Wyjazd rozpoczął się od wizyty studyjnej w Pstrągu Ojcowskim – gospodarstwie prowadzonym przez panie: Magdalenę Węgiel i Agnieszkę Sendor. Kolejnym punktem była wizyta w Lavendziarni – ekologicznym gospodarstwie, które zajmują się uprawą lawendy lekarskiej i jej przetwarzaniem oraz wizyta w biodynamicznym gospodarstwie winiarskim – Winnica Wieliczka. Kolejny dzień rozpoczął się od spotkania z właścicielami Ekofarmy w Pogorzanach, gospodarstwa, które dzięki pracy gospodarzy udało się między innymi ocalić sad ze starymi odmianami jabłoni, stworzyć zagrodę edukacyjną oraz przetwórnię jabłek, w której jest wytwarzany znakomity cydr, soki jabłkowe i wypieka się ekologiczne pieczywo. Kolejnym punktem programu było spotkanie z właścicielami restauracji RestoBar Ogień w Pogorzanach. Wiśniowy Gaj to gospodarstwo ekologiczne należące do Państwa Ireny i Pawła Szewczyków w Kobyłczynie, które należy do Stowarzyszenia Producentów Owoców i Warzyw w Ujanowicach. Kolejny dzień to spotkanie z Prezes LGD Stowarzyszenia Dolina Karpia w Zatorze, panią Anną Świątek. Zaznajomiła ona grupę z działalnością stowarzyszenia, osiągnięciami i tworzeniem marki lokalnej, co spotkało się z największym odzewem uczestników.

Kolejną formą realizacji była organizacja konferencji w ŚODR Częstochowa O/ Mikołów. Wykładowcami byli p. Bartosz Wilczyński, p. Krzysztof Zieliński – specjalista ds. marketingu w Stowarzyszeniu na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia Pro Carpathia Rzeszów, propagator kuchni regionalnej, pomysłodawca Podkarpackiego Szlaku Kulinarного, dziennikarz, bloger oraz p. Agnieszka Kotwa – specjalista z Departamentu Turystyki Urzędu Marszałkowskiego zajmującą się certyfikacją produktów.

Więcej



III Szczyt polskich Grup Operacyjnych EPI - KŁŻ

Organizator: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
Forma: konferencja
Data: 3-4 października 2023 r.
Miejsce: Łódź

Grupa docelowa: reprezentanci Grup Operacyjnych EPI, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, przedstawiciele ARiMR i MRiRW, zainteresowani działaniem "Współpraca".

Cel: sieciowanie polskich Grup Operacyjnych EPI - KŁŻ, wymiana wiedzy i doświadczeń oraz promocja projektów realizowanych przez te grupy.

Relacja:

Oficjalnego otwarcia konferencji dokonała pani Monika Miziołek - zastępca dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Następnie pan dr inż. Aleksander Bomberski, kierownik Działu Innowacji w Rolnictwie w CDR w Brwinowie oraz krajowy broker innowacji, rozpoczął sesję prezentującą Grupy Operacyjne EPI-KŁŻ uczestniczące w konferencji.



W kolejnej części wydarzenia o bankowości transakcyjnej przyjaznej rolnikom działającym w zakresie krótkich łańcuchów dostaw żywności opowiedzieli przedstawiciele Krajowego Integratora Płatności S.A. właściciela rozwiązania Tpay pan Łukasz Kędra i pan Kacper Skoczylas z Cyber_folks zajmującej się dostarczaniem cyfrowych rozwiązań dla segmentu e-commerce. Pani Daria Mularczyk-Mędza - p.o. kierownika zespołu Innowacji w Rolnictwie ds. obsługi SIR w CDR w Brwinowie Oddział w Warszawie, omówiła cele i zadania SIR w ramach PS WPR 2023-2027. Następnie pan Bogdan Kępka, przedstawiciel Sieci badawczej Łukasiewicz omówił możliwości wsparcia istniejących Grup Operacyjnych w zakresie oceny potencjału biznesowego ich działań, a także możliwości

dalszego rozwoju w oparciu o współpracę z naukowcami pracującymi w jednostkach naukowych sieci Łukasiewicz.

Drugi dzień konferencji rozpoczęło szkolenie pn. "Social media jako skuteczne narzędzie marketingowe". W dalszej części pan Grzegorz Cetner z CDR w Brwinowie Oddział w Poznaniu omówił podstawowe zasady i ramy współpracy z Lokalnymi Grupami Działania. Kolejna prelekcja dotyczyła obecnego stanu wdrażania projektów dotyczących krótkich łańcuchów dostaw żywności w ramach działania M16 Współpraca objętego PROW 2014-2020. Poprowadził ją pan Jakub Bilski, naczelnik Wydziału Oceny Wniosków w Departamencie Działania Delegowanych ARiMR. Następnie pani Emilia Lińska z Departamentu Wspólnej Polityki Rolnej w MRiRW zaprezentowała rozwiązania legislacyjne związane ze wsparciem na tworzenie krótkich łańcuchów dostaw żywności w ramach Planu Strategicznego WPR na lata 2023-2027. Ostatnim elementem konferencji było wystąpienie pana dr hab. Benedykta Peplińskiego z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, który przedstawił Matchmakingową Platformę Agro.

Więcej



Rękodzieło czy to się opłaca? – techniki wykorzystywane w rękodzielnictwie oraz innowacyjne formy dystrybucji wytworzonych produktów

Organizator: [Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie](#)
Forma: warsztaty
Data: początek października 2023 r.
Miejsce: woj. podlaskie

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich poszukujący sposobów na dodatkowy dochód oraz przedstawiciele instytucji świadczących usługi doradcze oraz inne osoby zainteresowane tematem.

Cel: zainspirowanie mieszkańców obszarów wiejskich województwa podlaskiego do podejmowania działalności rękodzielniczej celem zdobycia dodatkowego dochodu. Przekazanie wiedzy w celu realizacji pomysłów dotyczących wykorzystania swoich umiejętności rękodzielniczych, a dzięki sprzedaży tych produktów podniesienia dochodów gospodarstwa.

Relacja:

Warsztaty trwały trzy dni. W pierwszym dniu odbyły się zajęcia filcowania wełny z merynosów na mokro i były poprowadzone przez panią Dorotę Sulżyk. Pani Dorota posiada „Pracownię SUNDUK” i jest wybitną specjalistką w tej dziedzinie, posiada własną stronę internetową oraz profil na Facebooku, na których prezentuje swoje prace. Pod jej nadzorem uczestniczki wykonywały przedmioty użytkowe i dekoracyjne: podkładkę pod kubek, broszkę – kwiat z łądźką, bransoletkę, elementy do kolczyków.

W drugim i trzecim dniu warsztatów, zajęcia z tworzenia koronki siatkowej poprowadziła pani Stanisława Ostrowska, która jako jedna z nielicznych w województwie podlaskim czynnie wytwarza w ten sposób obrusy, narzuty, firanki czy serwetki. W drugim dniu warsztatów uczestniczki pod jej okiem uczyły się posługiwania iglicą (filetem) oraz dość skomplikowanej techniki wiązania oczek za pomocą iglicy w koronce siatkowej.

Trzeciego dnia zajęć, pani Stanisława demonstrowała różne sposoby wyszywania zaplanowanego wzoru na gotowej siatce. Osoby uczestniczące w warsztatach przekonały się że rękodzieło jest procesem żmudnym, wymagającym ciągłego skupienia i uwagi oraz dużego nakładu czasu i pracy.

Więcej



Innowacyjne rozwiązania w racjonalnej gospodarce wodnej

Organizator: [Kujawsko-pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie](#)

Forma: konferencja, szkolenia, broszura

Data: 5 października 2023 r.

Miejsce: Minikowo, woj. Kujawsko-pomorskie

Grupa docelowa: przedstawiciele Lokalnych Partnerstw Wodnych, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, administracji publicznej, spółki wodnej, izby rolniczej, lasów państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, instytutów naukowych/ uczelni rolniczych, organizacji pozarządowych, rolnicy, właściciele stawów rybnych, przedstawiciele podmiotów doradczych, przedsiębiorcy mający oddziaływanie na stan wód na danym terenie, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: upowszechnianie wiedzy i dobrych praktyk w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Rozwój współpracy oraz sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem, a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rolnictwa. Promowanie współpracy oraz sieciowanie nowopowstałych podmiotów działających w województwie na rzecz wody.

Relacja:

Wydarzenie składało się z dwóch części, najpierw odbyły się krótkie wykłady, następnie uczestnicy prowadzili indywidualne konsultacje stolikowe. Zgromadzonych gości powitał oraz rozpoczął konferencję dyrektor KPODR, pan Ryszard Kamiński. Jako pierwszy, głos zabrał Przewodniczący Rady Partnerstw Wodnych Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pan Ryszard Zarudski, który podsumował dotychczasowe działania związane z Lokalnymi Partnerstwami Wodnymi.

Kolejny prelegent, pan Grzegorz Smytry, Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Bydgoszczy przedstawił zakres planowanych oraz realizowanych inwestycji przez RZGW na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

O środowiskowym podejściu do zadań związanych z melioracją gruntów mówił kolejny uczestnik konferencji pan Adam Ulbrich. Natomiast pan Jakub Chmielewski, ekspert z Biura Ochrony Środowiska, opracowujący ekspertyzy przyrodnicze, pokrótce przedstawił tematykę zagadnień formalno-prawnych ustawy Prawo Wodne oraz praktyczne podejście do funkcjonowania Lokalnych Partnerstw do spraw wody.

Drugą część wydarzenia stanowiły indywidualne sesje stolikowe z firmami i instytucjami.

W ramach projektu odbył się cykl szkoleń jesiennych: 02-10-2023 Radziejów; 04.10.2023 Rypin; 06-10-2023 Chełmno; 09-10-2023 Lipno; 11-10-2023 Golub Dobrzyń; 13-10-2023 Minikowo; 16-10-2023 Grudziądz; 18-10-2023 Wąbrzeźno; 20-10-2023 Chełmża Toruń; 25.10.2023 Małki; 27-10-2023 Włocławek; 30-10-2023 Aleksandrów Kuj; 03-11-2023 Świecie; 06-11-2023 Inowrocław; 08-11-2023 Tuchola; 13-11-2023 Sępólno; 27-11-2023 Karolewo

Wydano także broszurę „Racjonalne Gospodarowanie wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Lokalne Partnerstwa Wodne – stan obecny i perspektywy”.

[Więcej](#)



Zagrodowe i rzemieślnicze przetwórstwo mleka

Organizator: [Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu](#)

Forma: konferencja

Data: 6-7 października 2023 r.

Miejsce: DODR Wrocław

Grupa docelowa: rolnicy, producenci, właściciele gospodarstw agroturystycznych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby związane zawodowo z wytwarzaniem serów i innych produktów w gospodarstwach rodzinnych lub zainteresowane rozwojem w tej branży.

Cel: rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie serowarstwa, wykorzystującego surowce pochodzące z własnego gospodarstwa. Wymiana wiedzy i doświadczeń w sposób znaczący wpłynie na rozwój branży serowarskiej, ale także przyczyni się do budowania marki regionu. Wspieranie przepływu wiedzy branżowej i specjalistycznej, a także informacji oraz dobrych praktyk w zakresie produkcji żywności.

Relacja:

Konferencję otworzył zastępca dyrektora DODR pan Andrzej Znamirowski wraz z prezesem Stowarzyszenia Serowarów Farmerskich i Zagrodowych panem Sylwestrem Wańczykiem. Wykłady podczas konferencji prowadził dr Rimvydas Laižikas z Litwy. W pierwszym dniu przedstawił historię litewskiego sera. Wskazał podobieństwa litewskiej i polskiej kultury oraz historii. Omówiono również sposoby przechowywania serów bez lodówki.

W drugim dniu konferencji wykładowca poszerzył wiedzę uczestników na temat historii szwajcarskich serów podpuszczkowych. Ciekawostką były sery wytwarzane bez mleka np. ser postny z mleka z białego maku, czy ser jabłeczny i grzybowy. Laužikas wspominał na koniec o współczesnych serach litewskich i ich wykorzystaniu w kuchni jako składników deserów i dań głównych.

Następnie pan Marcin Gołębiowski ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego omówił dobrostan zwierząt w produkcji mleka. Stan ich zdrowia fizycznego i psychicznego zależy od warunków, w jakich są utrzymywane, a wszystko to ma wpływ na jakość mleka.

O profilaktyce mastitis czyli zapaleniu gruczołu mlekowego (zapaleniu wymienia) opowiedziała dr inż. Aleksandra Kalińska ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego. Przedstawiła program prewencji mastitis w stadzie, omówiła jak dochodzi do infekcji i jak jej zapobiegać. Tematy związane z trendami we współczesnej hodowli małych przeżuwaczy omówił doradca żywieniowy i zootechniczny Mariusz Dobies.

W drugim dniu do wykładowców dołączył promotor kulinarny i ekspert marketingu pan Bartosz Wilczyński. Opowiedział o budowaniu własnej marki oraz o tym, jak sprzedać swój produkt, jak sprawić by się wyróżniał spośród innych i przede wszystkim, by przyciągał klientów i zachęcał do zakupu.

Pai Bogusława Szpak, prowadząca wraz z mężem 100 hektarowe gospodarstwo rolne z hodowlą krów rasy jersey i mountbeliarde mówiła o własnych doświadczeniach w hodowli i produkcji sera. Zwróciła uwagę na wpływ temperatury przechowywania mleka na jakość produktu końcowego. Ostatni wykładowca, regionalista pan Gabriel Jaczewski przedstawił historię serów na terenie Dolnego Śląska, zwłaszcza w Sudetach i Karpatach.

Więcej



Chów i hodowla małych przeżuwaczy

Organizator: [Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu](#)
Forma: szkolenie połączone z pokazem
Data: 8 października 2023 r.
Miejsce: woj. wielkopolskie

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, doradcy, zainteresowani tematyką chowu i hodowli małych przeżuwaczy, owiec, kóz i alpaki.

Cel: ułatwienie transferu wiedzy w zakresie prowadzenia nowoczesnej produkcji rolnej oraz promocja dobrych praktyk w obszarze nowoczesnych rozwiązań w chowie i hodowli małych przeżuwaczy.

Relacja:

Wydarzenie składało się z 3 bloków tematycznych, dedykowanych kolejnym gatunkom małych przeżuwaczy:

Blok I – szkolenie z gatunku alpaki, w ramach którego zwiedzający mieli okazję wysłuchać prelekcji nt. alpaki i lam – jako nowego kierunku w hodowli, który przeprowadziła pani Anna Sandomierska – Prezes Stowarzyszenia Hodowców Alpaki i Lam oraz wykładu dot. alpakoterapii i wykorzystania alpaki w turystyce – który przeprowadziła pani Agnieszka Książdźna – członek SHAiL. Ponadto, w Bloku I organizowane były pokazy i warsztaty dla dzieci, a także uczestnicy wydarzenia mieli okazję wziąć alpaka na spacer. W wydarzeniu brało udział 4 hodowców, którzy przywieźli ze sobą kilkanaście sztuk zwierząt.



W ramach Bloku II – szkolenie z gatunku owce, zwiedzający mogli wysłuchać prelekcji nt. aktualnego stanu hodowli owiec i kóz na terenie działania Regionalnego Związku Hodowców Owiec i Kóz w Poznaniu, który przeprowadził pan Łukasz Turczynowski – Główny specjalista Regionalnego Związku Hodowców Owiec i Kóz w Poznaniu oraz zobaczyć pokaz strzyżby owiec przeprowadzony przez pana Sylwestra Kłossoka, który ze względu na duże zainteresowanie zwiedzających odbył się dwukrotnie. Ponadto, zwiedzający wydarzenie, mieli okazję zobaczyć blisko 45 sztuk owiec ras: wielkopolskiej, Berichone du cher, kameruńskiej, fryzyjskiej, wrzosówki, romanowskiej, merynos polski w starym typie, owce miniaturki, wystawionych przez 9 wystawców.

Z kolei w Bloku III dot. organizacji wykładów i pokazów z gatunku kozy. Uczestnicy mieli możliwość wysłuchania wykładu nt. dobrostanu owiec i kóz zaprezentowanego przez pana Łukasza Turczynowskiego – Głównego specjalistę Regionalnego Związku Hodowców Owiec i Kóz w Poznaniu. Osoby zainteresowane chowem i hodowlą kóz mieli okazję zobaczyć 25 szt. kóz z gatunków: mieszańiec mleczny, anglonubijska, koza mleczna i koza miniaturka wystawionych przez 3 wystawców.

[Więcej](#)



Hodowla zwierząt gospodarskich w celu prowadzenia terapii z udziałem zwierząt

Organizator: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie
Forma: szkolenie wyjazdowe
Data: 9-13 października 2023 r.
Miejsce: Szwecja

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedstawiciele podmiotów doradczych oraz inne osoby lub przedstawiciele podmiotów zainteresowanych tematyką projektu.

Cel: przekazanie wiedzy praktycznej i informacji na temat prowadzenia hodowli zwierząt gospodarskich dedykowanej przygotowaniu zwierząt do pracy terapeutycznej zarówno z dziećmi, jak i osobami z niepełnosprawnościami oraz z seniorami.

Relacja:

W ramach realizacji szkolenia przeprowadzony został wykład prof. Leny Lidfors ze Szwedzkiego Uniwersytetu Nauk Rolniczych o hodowli, użytkowaniu, predyspozycjach zooterapeutycznych wybranych gatunków zwierząt gospodarskich w celu prowadzenia terapii z udziałem zwierząt oraz perspektyw rozwoju usług terapeutycznych z udziałem zwierząt gospodarskich. O założeniach organizacyjnych funkcjonowania i certyfikacji gospodarstw społecznych, w tym terapeutycznych z udziałem zwierząt w Szwecji i projekcie „Grön Arena”/„Zielona Arena” opowiedział przedstawiciel Stowarzyszenia Gospodarstw Domowych „Hushållningssällskapet”, Christer Yrjas.

Wizyty w gospodarstwach rolnych prezentowały dobre przykłady w zakresie hodowli zwierząt gospodarskich w celu prowadzenia terapii z udziałem zwierząt dla osób z różnymi potrzebami specjalnymi np. osób z chorobami psychicznymi, osób niepełnosprawnych, osób wymagających reintegracji.

Prezentowane gospodarstwa zajmują się hodowlą różnych zwierząt gospodarskich w celu prowadzenia terapii, jednak zasadniczą rolę w działaniach terapeutycznych odgrywają konie. Wykorzystywane są one na przykład w terapii osób niepełnosprawnych, jak i w rozwoju przywódczym z koniem w terapii liderów dużych firm, którzy na co dzień muszą sobie radzić z dużym stresem czy w coachingu grupowym (gospodarstwo SylviaKPersson). Dla indywidualnego dostosowania terapii wykorzystywane są również inne zwierzęta: kozy, owce, króliki, kury, krowy, psy czy koty.

Terapia ze zwierzętami gospodarskimi stosowana jest dla osób kierowanych do gospodarstw społecznych na podstawie skierowań medycznych w przypadku różnych zaburzeń psychicznych lub z ZUS w przypadku osób, które z różnych powodów przez dłuższy okres czasu znajdowały się poza życiem zawodowym. Na podstawie umów z gminą lub województwem gospodarstwo otrzymuje wsparcie finansowe, a podopieczni zasiłek.

W Szwecji każdy region może mieć własne uregulowania odnoszące się do działalności gospodarstw społecznych. Inicjatywą upowszechnioną w całym kraju jest projekt „Grön Arena” zarządzany przez Stowarzyszenie „Hushållningssällskapet”. „Grön Arena” sieciuje gospodarstwa społeczne oferujące usługi w trzech obszarach: opieka społeczna, edukacja, zdrowie i rekreacja. Właściciele gospodarstw chcący przystąpić do sieci muszą przejść 6 dniowy kurs, przygotować biznes plan, spełnić wymagane kryteria i uzyskać zatwierdzenie po przeprowadzonej wizytacji gospodarstwa. Nazwa i logo marki są chronione znakiem towarowym.

Więcej



Nowoczesne rozwiązania w przetwórstwie żywności

Organizator: [Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu](#)
Forma: warsztaty
Data: 10-11 października 2023 r.
Miejsce: woj. wielkopolskie

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, producenci rolni, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, naukowcy, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy w zakresie krótkich łańcuchów dostaw i prowadzenia przetwórstwa produktów rolnych na niewielką skalę w gospodarstwie oraz propagowanie innowacyjnych rozwiązań w przetwórstwie żywności, co umożliwia dywersyfikację dochodów

w gospodarstwie rolnym.

Relacja:

Warsztaty z wypieku chleba poprowadził pan Arek Andrzejewski znany jako „Chlebodawca”. Uczestnicy pod okiem fachowca wykonali: zakwas chlebowy, zakwas na żur, chleb 100 procent żytni razowy ze słonecznikiem oraz chleb śrutowy mieszany (chleb żytnio-owsiano-gryczany, na zakwasie żytnim, z mąki mieszanej z dodatkiem łamanego żyta, jasnej kaszy gryczanej, miodu oraz maku). Omówione zostały również zagadnienia związane z mąkami chlebowymi, (ich rodzaje i zastosowanie) dodatkami do pieczenia. Porozmawiano o zakwasie, o tym jak przygotować zaczyn do wypieku chleba, jaka powinna być konsystencja ciasta chlebowego oraz jak odpowiednio przygotować foremki do pieczenia. Uczestnicy warsztatów dowiedzieli się kiedy jest optymalny moment wkładania foremek z ciastem do piekarnika.



Drugim miejscem, w którym odbyły się warsztaty było gospodarstwo agroturystyczne pana Przemka Zielińskiego zlokalizowane w Pomorsku, prowadzącego rzemieślniczą piekarnię. Uczestnicy warsztatów wykonali wspólnie Ciabattę czyli jasne pieczywo wykonane z mąki włoskiej z ciasta o wysokiej hydracji, na zaczynie z minimalną ilością drożdży piekarskich oraz bułkę drożdżową z ciasta topionego – jest to słodki wypiek z mąki pszennej z dodatkiem drożdży piekarskich z wykorzystaniem nietypowego

procesu wyrastania ciasta. Warsztaty były świetną okazją do wymiany wiedzy oraz doświadczeń, które z pewnością przełożą się na podwyższenie umiejętności z zakresu piekarnictwa i udoskonalenie domowych receptur wypieku chleba.

Więcej



Pomorskie Forum Innowacji Rolniczych – II edycja



Organizator: Pomorski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego w Lubaniu

Forma: konferencja z
warsztatami

Data: 12 października

Miejsce: Pomorski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego w
Oddziale w Starym Polu

Grupa docelowa: rolnicy, uczniowie i nauczyciele szkół rolniczych, przedstawiciele JST i instytucji związanych z rozwojem sektora rolno - spożywczego, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele nauki, mieszkańcy obszarów wiejskich, inne podmioty zainteresowane tematyką.

Cel: poszerzenie wiedzy i wymiana doświadczeń w zakresie innowacji w rolnictwie. Wspieranie innowacji na obszarach wiejskich, a także tworzenie sieci kontaktów i współpracy, usprawniając transfer wiedzy między nauką, a praktyką. Kontynuacja cyklicznego wydarzenia i okazją do

poznania się, nawiązania współpracy oraz wymiany doświadczeń, które w przyszłości będą skutkowały utworzeniem grup operacyjnych w ramach działania „Współpraca”.

Relacja:

Konferencja odbyła się w dwóch częściach, co miało na celu usprawnienie transferu wiedzy między nauką a praktyką, a także tworzenie sieci kontaktów. Pierwszą część stanowiły wykłady prezentowane przez pracowników uczelni, instytucji naukowych oraz federacji hodowlanych. Drugą formą były pokazy autonomicznych maszyn i urządzeń wykorzystywanych w rolnictwie cyfrowym.

Część wykładową rozpoczął dr hab. Paweł Bereś, prof. – Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu. W wykładzie „Aktualne możliwości biologicznej ochrony upraw w Polsce. Rola wrogów naturalnych szkodników w agrocenozach” podkreślił, że z chwilą wdrożenia zasad Europejskiego Zielonego Ładu, w tym wejścia w życie ekoschematów, wśród których pojawił się ekoschemat związany z biologiczną ochroną roślin, znacząco wzrosło zainteresowanie tą formą ochrony upraw.

Bardzo interesujący wykład pt.: „Owady – pokarm przyszłości” został zaprezentowany przez dr hab. inż. Milenę Ruszkowską, prof. Uniwersytetu Morskiego w Gdyni. Prelegentka przedstawiła informacje dotyczące wykorzystania białka pochodzącego z owadów w przetwórstwie spożywczym i jego pozytywnym wpływie na zdrowie człowieka. Ma to związek z wysoką wartością odżywczą mączki z owadów. Wykład pt.: „Genomowanie stada przyszłością hodowli bydła mlecznego” zaprezentował Mieczysław Kopiczko, doradca hodowlany z Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka.

W drugiej części konferencji uczestnicy byli świadkami pokazów najnowocześniejszych autonomicznych maszyn i urządzeń wykorzystywanych w rolnictwie precyzyjnym. Pierwszym zaprezentowanym urządzeniem był siewnik Claydon Hybrid do siewu pasowego, z unikalną technologią zębów uprawowych. Kolejną atrakcją dla uczestników był zsynchronizowany przelot trzech bezzałogowych statków powietrznych wykonujących zabieg oprysku na polu doświadczalnym. Dużym zainteresowaniem uczestników konferencji cieszył się autonomiczny ciągnik AGXEED. Następnym urządzeniem przedstawionym przez przedstawiciela firmy był samojezdny nośnik narzędzi rolniczych ROBOTTI AGROINTELLI, który łączy robotykę z prostymi i solidnymi komponentami. Innowacją był również samobieżny opryskiwacz HORSCH Leeb 8.300 PT, którego pokaz pracy zademonstrował przedstawiciel firmy. Naturalny i ekologiczny stymulator wzrostu roślin FLORAHUMUS został przedstawiony przez regionalnego doradcę klienta.

Więcej



Spotkanie Grup Operacyjnych województwa warmińsko-mazurskiego



Organizator: [Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z/s w Olsztynie](#)

Forma:

Data: 17 października 2023 r.

Miejsce: woj.warmińsko-mazurskie

Grupa docelowa: konsorcjanci Grup Operacyjnych EPI realizujących swoje projekty na terenie woj. Warmińsko-mazurskiego, osoby zainteresowane tematem innowacji w rolnictwie.

Cel: poruszenie, wyjaśnienie istotnych aspektów prawnych, produkcyjnych i rozliczeniowych, które prowadzą do prawidłowego funkcjonowania Grup Operacyjnych EPI.

Relacja:

Konferencję otworzył Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie pan Damian Godziński. W trakcie spotkania poruszono następujące tematy:

- Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich – pani Barbara Mieczkowska i pani Magdalena Zielińska, Brokerzy innowacji w WMODR
- Rozszerzony system do Zarządzania Produkcją i wsparcia Łańcucha Dostaw dla przedsiębiorstw – pani Anna Wentland, BluSesam eMES
- Wykorzystanie sztucznej inteligencji (AI), uczenia maszynowego do analizy wyników lub usprawnienia procesów – pan Jarosław Ciechanowski, NVT Sp. z o.o., Lider Grupy Operacyjnej Kielich sześciu miodów
- Stabilność mikrobiologiczna na poszczególnych etapach produkcji i podczas rozlewu miodów pitnych.
- Różnice poszczególnych miodów: czwórniak, trójniak, dwójniak i półtorak pod względem rozwoju mikroorganizmów - dr. Sylwia Bonin na Uniwersytecie Zielonogórskim
- Wykorzystanie sensorów w produkcji wyrobów alkoholowych – pan Jakub Wilka, ZULI Miodosytia Warmińska, Konsorcjant GO Kielich sześciu miodów oraz dr. Sylwia Bonin na Uniwersytecie Zielonogórskim
- Choroby miodów pitnych wywołane rozwojem drobnoustrojów tlenowych i beztlenowych, oraz wady miodów pitnych będące wynikiem przemian chemicznych, biochemicznych – pan Mateusz Szydłowski, Technolog w Mazurskie Miody
- Umowa konsorcjum podstawą dobrej współpracy – aspekty prawne. Produkcja i wprowadzenie miodu pitnego na rynek zgodnie z prawem – pani Agnieszka Baudet Radca Prawny, Lider Grupy Operacyjnej Łazdoje Zero Tillage
- Uprawa roślin z żywą ściółką – innowacyjność i zagadnienia naukowo-badawcze – prof. dr hab. Małgorzata Jędrzycka, Instytut Genetyki Roślin Polskiej Akademii Nauk
- Synergia nauki i biznesu. Czy to działa? – pani Marta Wangin, Dyrektor Centrum Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
- Podsumowanie Działania Współpraca PROW 2014-2020 oraz założenia dla interwencji 13.5 Współpraca Grup Operacyjnych EPI na lata 2023-2027 – Jakub Bilski i Sylwia Kalwas Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Departamentu Działan Delegowanych.

[Obejrzyj materiał filmowy](#)





Dobre praktyki w przetwórstwie czeskim



Organizator: [Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego Kalsku](#)

Forma: wyjazd studyjny

Data: 17-20 października 2023 r.

Miejsce: Czechy

Grupa docelowa: rolnicy, partnerzy SIR, przedsiębiorcy i przetwórcy, winiarze, przedstawiciele instytucji naukowych, samorządowych i doradczych zainteresowanych wprowadzeniem innowacyjnych rozwiązań w produkcji wina oraz przetwórstwie wyrobów mlecznych we własnym gospodarstwie.

Cel: identyfikacja i transfer wiedzy w zakresie nowoczesnych technologii produkcji mleczarskiej oraz wina w ramach projektów działania "Współpraca". Wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy polskimi a czeskimi producentami sera i wina. Poznanie tradycji, wskazanie nowych ścieżek rozwoju oraz możliwości zastosowania innowacyjnych rozwiązań w przetwórstwie, prowadzących do unowocześnienia polskich przetwórni oraz wprowadzenia nowego asortymentu produktów mlecznych. Tworzenie sieci kontaktów między instytucjami naukowym, doradztwem rolniczym i producentami rolnymi.

Relacja:

Przygodę z innowacją rozpoczęto od wizytacji w odległym gospodarstwie rybnym na Morawach, Rybníkářství Pohořelice a.s. prowadzące hodowlę ryb, ich przetwórstwo oraz sprzedaż w znacznej części do krajów europejskich (świeże, mrożone, w marynatkach itp.). W gospodarstwie tym została wyhodowana nowa odmiana karpia odpornego na choroby i wirusy: Karp Pohořelický. Zwizytowano również:

- Narodowe Centrum Wina Republiki Czeskiej w Valtice.
- Winnicę Thaya w Havraníky, która zachowuje tradycyjne procedury, a jednocześnie uszlachetnia wino technologiami XXI wieku.
- Farmę Ráječek, uprawiającą warzywa, posiadającą certyfikat IPZ (integrowanej produkcji warzyw) oraz prowadzącą gospodarkę zgodnie ze standardami GAP (Good Agriculture Practice). W wielkich tunelach foliowych znajduje się wiele rzędów zwisających koryt z hydroponiczną uprawą truskawek.
- Ekofarmę Bozetice, w której prowadzone jest gospodarstwo ekologiczne. Gospodarz – nagrodzony tytułem NAJLEPSZEGO ROLNIKA EKOLOGICZNEGO – rozpoczął przygodę z rolnictwem dosłownie od jednej krowy i paru hektarów ziemi.
- Ekofarmę Rohoznice.
- Stowarzyszenie Prywatnych Rolników w Pradze skupiające lokalne, rodzinne gospodarstwa.
- Rodzinne ekologiczne gospodarstwo sadownicze Václava i Petra Karešůw w Ostroměř. Rolnicy gospodarują na przedgórzu Karkonoszy i kontynuują nieprzerwaną rodzinną tradycję sadowników.
- Jedno z najstarszych - założone w 1564 r. - browarów czeskich. Browar Svijany produkuje 15 rodzajów piwa naturalnego, niepasteryzowanego. W ramach wizytacji został zaprezentowany cały innowacyjny proces wytwórczy i technologiczny piwa.



Więcej



Sieciowanie w ramach Dolnośląskich Partnerstw ds. Wody – dobre praktyki gospodarowania zasobami wodnymi w woj. dolnośląskim

Organizator: Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu

Forma: cykl konferencji

Data: 17 i 31 października, 21 listopada 2023 r.

Miejsce: Świdnica, Karczowiska, Lwówek Śląski

Grupa docelowa: członkowie Dolnośląskich Partnerstw ds. Wody (DPW), w tym przedstawiciele jednostek samorządowych, instytucji odpowiedzialnych za gospodarkę wodną, doradztwa rolniczego, specjaliści w dziedzinie hydrologii w rolnictwie, meteorologii, inżynierii i ochrony środowiska, rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich, a także inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi.

Cel: wspieranie aktywnego tworzenia sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zainteresowanymi oraz wspierającymi wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie gospodarowania wodami, propagowanie nowoczesnych, sprzyjających środowisku metod gospodarowania zasobami wodnymi w rolnictwie i na obszarach wiejskich, wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy uczestnikami konferencji – specjalistami z dziedziny hydrologii w rolnictwie, meteorologii, inżynierii i ochrony środowiska, przedstawicielami Dolnośląskich Partnerstw ds. Wody, jednostek samorządu terytorialnego, instytucji odpowiedzialnych za gospodarkę wodną, doradztwa rolniczego oraz rolnikami i mieszkańcami obszarów wiejskich województwa dolnośląskiego zainteresowanymi tematem. Upowszechnianie innowacyjnych rozwiązań w zakresie racjonalnej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich województwa dolnośląskiego.

Relacja:

W ramach projektu w IV kwartale 2023 r. zorganizowano trzy konferencje:



17 października 2023 r., siedziba Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Świdnicy

[Więcej](#)



31 października 2023 r., Karczowiska

[Więcej](#)



21 listopada 2023 r. , Lwówek Śląski

[Więcej](#)



Wymiany wiedzy i najlepszych praktyk w chowie i hodowli bydła mięsnego



Organizator: [Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie](#)

Forma: wyjazd studyjny

Data: 18-19 października 2023 r.

Miejsce: woj. lubuskie

Grupa docelowa: rolnicy - producenci wołowiny, przedsiębiorcy z branży rolnej, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, jednostek naukowych, instytutów badawczych, przedstawiciele samorządów.

Cel: wymiana wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk w zakresie produkcji wołowiny. Umożliwienie stworzenia platformy podnoszenia poziomu wiedzy, wymiany doświadczeń,

bezpośredniej rozmowy, współpracę podmiotów zainteresowanych innowacjami w produkcji wołowiny. Poprzez wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich projekt przyczyni się do realizacji działań na rzecz tworzenia sieci kontaktów w województwie mazowieckim.

Relacja:

Podczas wyjazdu studyjnego, grupa uczestników odwiedziła:

Gospodarstwo Zbigniewa Kołoszyca z Nowin Wielkich w województwie lubuskim, specjalizujące się w hodowli bydła dwóch ras mięsnych Limousine i Blonde d'Aquitaine. Hodowca ściśle współpracuje ze Stacją Oceny Buhajów w Lanaud we Francji, stanowiącą centrum genetyczne rasy Limousine, a także innymi organizacjami branżowymi skupiającymi najlepszych hodowców tych ras na świecie. Właściciel stosuje wiele innowacyjnych rozwiązań, poczynając od zastosowania nowoczesnych technik monitoringu pomieszczeń, monitoringu wykrywania rui, krycia (przy zastosowaniu obroży telemetrycznej i czytników) i wycieleń, poprzez żywienie zwierząt w oparciu o specjalne dodatki paszowe, kończąc na poprawie genetycznej stada.

Winnica Łukasz w Wityniu - przykładem w jaki sposób rozwijać gospodarstwo i jak różnicować produkcję w swoim gospodarstwie jest winnica, która rozpoczęła działalność w 2009 roku. Zajmuje obszar 8 hektarów, na którym uprawiane są różnorodne szczepy winorośli, obejmujące m.in. Riesling, Chardonnay, Solaris, Hibernial, Johanniter, Muscaris, Cabernet Cortis, Regent, Reberger oraz Pinot Noir. Winnica skupia się na produkcji różnorodnych rodzajów wina, w tym białych, różowych, czerwonych, pomarańczowych oraz musujących.

Lubuskie Angusowo - gospodarstwo rolne pana Tomasza Jakiela w miejscowości Ługi w województwie lubuskim, to kolejny punkt programu wyjazdu studyjnego. Właściciel na 18 hektarach, utrzymuje bydło rasy Angus Czerwony, a także kury nioski i brojlerzy. Produkcja rolna prowadzona jest z poszanowaniem środowiska i wpisuje się w zasady rolnictwa regeneratywnego. System uprawy skupia się na odtworzeniu i utrzymaniu potencjału plonotwórczego gleby.

Hodowla Zwierząt Zarodowych Osowa Sień Sp. z o.o. – wiodące przedsiębiorstwo hodowli bydła mlecznego, a jego historia sięga 1945 roku. W skład przedsiębiorstwa wchodzi trzy fermy. Spółka gospodaruje na 3695 ha, a podstawowymi i najważniejszymi produktami są w produkcji zwierzęcej: mleko, buhajki hodowlane i jałowice cielné, w produkcji roślinnej: pszenica konsumpcyjna, buraki cukrowe i rzepak ozimy. Bydło mięsne jest stosunkowo nowym kierunkiem hodowli w spółce. Na bazie jałówek cielných czystej krwi rasy Limousine zapoczątkowano hodowlę bydła mięsnego.

Więcej



Gospodarstwa demonstracyjne na podkarpaciu

Organizator: [Centrum
Doradztwa Rolniczego w
Brwinowie](#)

Forma: wyjazd studyjny

Data: 23-26 października 2023 r.

Miejsce: woj. podkarpackie

Grupa docelowa: koordynatorzy wojewódzcy KSGD, przedstawiciele doradztwa rolniczego, posiadacze gospodarstw demonstracyjnych, przedstawiciele placówek badawczych, szkół rolniczych.

Cel: wsparcie rozbudowy Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych, zarówno poprzez włączanie kolejnych gospodarstw do tej Sieci, jak też podnoszenie jakości przygotowania gospodarstw do prowadzenia pokazów

i demonstracji. Gospodarstwa demonstracyjne są bardzo ważnym elementem systemu AKIS, usprawniającym transfer wiedzy i innowacji, umożliwiając zapoznanie z dobrymi praktykami oraz zastosowanymi nowoczesnymi rozwiązaniami w sposób bezpośredni.

Relacja:

Grupa rolników i doradców z różnych województw odwiedziła gospodarstwa w woj. podkarpackim, należące do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. Przy organizacji wydarzenia brał udział Koordynator Sieci z Podkarpackiego ODR w Boguchwale. Podczas czterodniowego szkolenia, po wykładach wprowadzających uczestników w specyfikę rolnictwa w tym regionie, które rozpoczęły szkolenie pierwszego dnia, nastąpił wyjazd studyjny - kolejno do pięciu gospodarstw.

Drugi dzień rozpoczął się wizytą w gospodarstwie sadowniczym, którego tradycje sięgają kilku pokoleń. Zwiedzający zobaczyli nowoczesny sad, zapoznali się z przetwórstwem w gospodarstwie oraz wysłuchali prelekcji nt. „Wprowadzanie do nawożenia bakterii i produktów algowych w uprawach sadowniczych”.

Kolejnym odwiedzanym obiektem było Rodzinne Gospodarstwo Ekologiczne „Figa” z hodowlą około 300 kóz mlecznych. Tematyka demonstracji związana była z tradycyjnym przetwórstwem mleka niepasteryzowanego i wyrobem wysokiej jakości serów oraz innych produktów.

Trzeci dzień rozpoczął się poznaniem tradycyjnego gospodarstwa prowadzącego produkcję rolniczą i Rolniczy Handel Detaliczny, a jako uzupełnienie dochodów również agroturystykę i zagrodę edukacyjną.

Kolejny punkt programu wyjazdu studyjnego to wizyta w Bieszczadzkim Ogrodzie - promującym produkty z lokalnych manufaktur oraz markę bieszczadzką. Właściciele z pasją prowadzą ogród warzywny i plantację borówki amerykańskiej, a produkty sprzedawane są w przystosowanym do tego miejscu, z gwarancją świeżości. Ważnym przedsięwzięciem w Bieszczadzkim Ogrodzie jest też Inkubator Przetwórstwa Lokalnego – obiekt, który spełnia wysokie standardy związane z produkcją spożywczą, przetwarzaniem żywności a jednocześnie pozwala zachować tradycyjne metody produkcji.

Ostatnim punktem programu była wizyta w Winnicy Widokowej. Właściciel omówił uprawę winorośli oraz zapoznał gości z produkcją wina. W roku 2019 winnica została laureatem Międzynarodowego Konkursu Win GALICJA VITIS - wina Sejblaj i Solares zostały uhonorowane złotym i srebrnym medalem konkursu.

[Więcej](#)



Gospodarstwa demonstracyjne efektywnym instrumentem wymiany wiedzy i innowacji w rolnictwie

Organizator: [Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale](#)
Forma: wyjazd studyjny
Data: 23-27 października 2023 r.
Miejsce: Rumunia, Mołdawia

Grupa docelowa: rolnicy z województwa podkarpackiego zainteresowani przystąpieniem do sieci gospodarstw demonstracyjnych, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, przedstawiciele innych podmiotów zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich i dywersyfikację działalności rolniczej, osoby zainteresowane tematem.

Cel: rozwój sieci gospodarstw demonstracyjnych w województwie podkarpackim poprzez zapoznanie uczestników zainteresowanych prowadzeniem takiej działalności z ideą istnienia sieci takich gospodarstw, w tym sposobu ich zakładania i funkcjonowania oraz korzyści wynikających z prowadzenia ich poprzez praktyczną prezentację obiektów już funkcjonujących.

Relacja:

Przedmiotem projektu była organizacja zagranicznego wyjazdu studyjnego do krajów, w których funkcjonują gospodarstwa demonstracyjne, które odniosły sukces i które będą inspiracją do rozwoju sieci takich gospodarstw w województwie podkarpackim. Wyjazd studyjny uzupełniony był blokiem wykładowym zawierającym najważniejsze informacje merytoryczne dotyczące zakładania, funkcjonowania i finansowania gospodarstw demonstracyjnych, a także ich sieciowania na poziomie zagranicznym.

Bukowina Rumuńska to kraj przede wszystkim rolniczy. Najlepsze warunki panują na Wyżynie Mołdawskiej, gdzie występują czarnoziemy. Cała Mołdawia uchodziła zawsze za jeden z najbogatszych pod względem rolniczym regionów Rumunii.

Wizyta studyjna obejmowała następujące zagadnienia związane technologiami przyjaznymi środowisku i przeciwdziałającymi zmianom klimatu, rolnictwem precyzyjnym, postępowaniem biologicznym w produkcji roślinnej i zwierzęcej, alternatywnymi źródłami dochodów dla gospodarstw, wspólnymi formami gospodarowania, możliwościami zaangażowania gospodarstw w OZE.

Podczas spotkania w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Suczawie scharakteryzowano specyfikę rumuńskiego rolnictwa oraz przedstawiono system wspierania rozwoju i aktywizacji obszarów wiejskich.

Niezwykle cennym doświadczeniem była możliwość zwiedzenia rumuńskich gospodarstw i przedsiębiorstw rolniczych tj.: w Moara – warzywa w uprawie szklarniowej, przetwórstwo mięsa a w tym produkcja konserw i różnych przekąsek, w Horodniceni "Livada lu Costica" - sad owocowy, fabryka soków, kompleks turystyczny, „Văcuta ICA” z Veresti - warzywa, hodowla krów, przetwórstwo mleczne, innowacyjny park maszynowy.

Ciekawym doświadczeniem była wizyta w Banku Genów Suczawa (laboratorium in vitro). Do 1999 roku funkcjonował jako stacja rozwoju rolnictwa. Od 2000 roku samodzielna jednostka z akademią w Bukareszcie. Jednym z zadań banku genów jest gromadzenie różnorodności w postaci odmian lokalnych.

Podczas wyjazdu, uczestnicy mieli możliwość nawiązania kontaktu z Polonią. W Suczawie działa 13 stowarzyszeń polskich oraz Dom Polski.

Więcej



Innowacyjne technologie w produkcji roślinnej – uprawa roślin bobowatych

Organizator: [Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu](#)

Forma: konferencja

Data: 24 października 2023 r.

Miejsce: Świdnica

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele doradztwa rolniczego i jednostek naukowo-badawczych oraz inne osoby zainteresowane tematyką.

Cel: zachęcenie uczestników operacji do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI, ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w temacie produkcji roślinnej, ze szczególnym naciskiem na uprawę

roślin bobowatych. Zaprezentowanie aktualnej sytuacji w sektorze produkcji roślin bobowatych, wskazanie szans i problemów wśród dolnośląskich rolników w tym temacie oraz propozycji wykorzystania potencjału warunków naturalnych województwa dolnośląskiego.

Relacja:

Podczas konferencji prof. dr hab. inż. Marek Korbas z Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego, przedstawił stan ochrony upraw roślin bobowatych i krótko zreferował występujące w nich agrofagi oraz mechanizmy ich działania. Następnie omówił innowacyjne rozwiązania na polach, nowoczesne sposoby monitorowania upraw oraz narzędzia wspierające rolników w podejmowaniu decyzji.

Na konferencji omówiono zagadnienia biologicznej ochrony roślin, jej wad i zalet. Po zastosowaniu takiej ochrony nie zachodzi zjawisko rosnącej odporności agrofagów. Środki te mają szeroki zakres stosowania, są bezpieczne dla środowiska naturalnego i konsumenta, wzbogacają bioróżnorodność. Zjawisko samoreprodukcyjnego czynnika mikrobiologicznego w środowisku umożliwia długofalowe działanie. Istotna jest również możliwość łączenia ochrony biologicznej i chemicznej. Pamiętajmy, że środki biologiczne wymagają odpowiednich warunków stosowania i przechowywania. Są wrażliwe na niekorzystne warunki otoczenia, a skuteczność ich działania jest ograniczona. Trudności w pozyskiwaniu izolatów o pożądanych właściwościach wiążą się często z wysoką ceną. Badania pokazują jednak, że przy prawidłowym stosowaniu, wzrost plonów rekompensuje zwiększone koszty.

W dalszej części wykładów prof. dr hab. inż. Marek Korbas omówił nowe podejście do technologii uprawy roślin bobowatych. Scharakteryzował aktualną sytuację w sektorze produkcji tych roślin, przybliżył szanse i problemy dolnośląskich rolników w tym zakresie oraz przedstawił propozycje wykorzystania potencjału warunków naturalnych województwa dolnośląskiego.

Na koniec konferencji, uczestnicy dowiedzieli się, czym jest SIR, jakie są jego cele, na czym polega działanie „Współpraca” oraz jak są tworzone i jak działają Grupy Operacyjne na rzecz innowacji (EPI). Jednym z celów konferencji bowiem było zachęcenie jej uczestników do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI, ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w temacie produkcji roślinnej, ze szczególnym naciskiem na uprawę roślin bobowatych.

Podczas wydarzenia przedstawiciele firmy Nasiona Wronkowski Norbert Szandrowski i Remigiusz Waligóra opowiedzieli o doborze roślin pod ekoschematy.

[Więcej](#)



Mistrz serowarstwa

Organizator: [Kujawsko-pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie](#)

Forma: warsztaty

Data: 24 października 2023 r.

Miejsce: Centrum Dziedzictwa Kulinarного i Turystyki Wiejskiej w Minikowie

Grupa docelowa: rolnicy, wytwórcy serów, zainteresowani tematyką operacją, przedstawiciele doradztwa rolniczego.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy z zakresu serowarstwa wśród rolników produkujących i sprzedających produkty mleczne na lokalnym rynku oraz wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów z zakresu serowarstwa oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania.

Relacja:

W październiku odbyło się czwarte szkolenie realizowane w ramach projektu „Mistrz serowarstwa”.



Temat serów podpuszczkowych świeżych i dojrzewających w praktyce przybliżył Sylwester Wańczyk – znany wszystkim serowar z wieloletnim doświadczeniem, który od wielu lat skutecznie szkoli przyszłych serowarów. Większość osób biorących udział w szkoleniu to producenci obecni na lokalnym rynku. Posiadają duże doświadczenie w produkcji serów podpuszczkowych, mimo to oni zasugerowali temat warsztatów sery: podpuszczkowe świeże i dojrzewające. Okazuje się, że wyprodukowanie świeżego sera podpuszczkowego w różnych odsłonach, o powtarzalnej jakości, wymaga specjalistycznej wiedzy. Natomiast produkcja serów podpuszczkowych dojrzewających to już prawdziwa sztuka.

Na warsztatach przedstawiona została technologia produkcji sera typu Gouda, w produkcji którego niuanse i zależności związane z obróbką skrzepu, płukaniem ziarna, dogrzewaniem decydują o jego jakości. Omówiono również temat kultur bakterii wykorzystywanych w produkcji sera, na co zwracać uwagę przy ich doborze oraz jak je stosować aby wykorzystać w pełni ich potencjał.

Warsztaty były okazją do rozmów o opłacalności produkcji, kanałach sprzedaży, prawidłowej wycenie wyrobów by produkcja serów przynosiła zysk.



Więcej



Innowacyjne rozwiązania wspierające rozwój gospodarki pasiecznej. Wykorzystanie i przetwórstwo produktów pszczelich



Organizator: [Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego Kalsku](#)
Forma: wyjazd studyjny, konferencja
Data: 24-27 października; 24 listopada 2023 r.
Miejsce: woj. lubuskie i mazowieckie

Grupa docelowa: uczestnicy spotkań Zespołów Tematycznych, rolnicy, przedsiębiorcy, przetwórcy, pszczelarze, przedstawiciele instytucji naukowych, samorządowych i doradczych oraz inne zainteresowane innowacjami w gospodarce pasiecznej na poczet powstania Grup Operacyjnych w ramach Działania "Współpraca" na terenie woj. lubuskiego.

Cel: aktywizacja inicjatyw wśród pszczelarzy w ramach powstania potencjalnych Grup Operacyjnych na terenie województwa lubuskiego. Nawiązanie kontaktów z pszczelarzami oraz jednostkami naukowymi spoza województwa w ramach przedstawienia innowacyjnych rozwiązań prowadzenia gospodarki pasiecznej w zgodzie z naturą. Konfrontacja wiedzy z praktyką w zakresie gospodarki pasiecznej. Podniesienie świadomości prawidłowych zachowań wśród mieszkańców obszarów wiejskich dla ochrony pszczół oraz właściwego prowadzenia gospodarki pasiecznej. Nawiązanie kontaktów pomiędzy środowiskiem pszczelarzy, ale i samymi rolnikami zainteresowanymi udziałem w projektach w ramach działania "Współpraca".

Relacja:

Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego zorganizował wyjazd studyjny do woj. lubuskiego i woj. mazowieckiego w celu przedstawienia innowacyjnych rozwiązań w prowadzeniu gospodarki pasiecznej w zgodzie z naturą oraz dobrych praktyk w zwalczaniu chorób pszczelich. Drugą częścią operacji była konferencja podsumowująca zorganizowana miesiąc później. Wizytę na Lubelszczyźnie rozpoczęli od pokazu zorganizowanego w działającej od 65 lat Pasiece Hodowlanej "Pożóg", jednej z trzech należących do Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. Jeden z najbardziej wyczekiwanych przez uczestników wyjazdu pokazów miał miejsce w siedzibie Spółdzielni Pszczelarskiej APIS w Lublinie, wiodącego producenta miodów pitnych i pszczelich. Podczas wizyty w Zespole Szkół Rolniczych CKZ w Pszczelej Woli, w którym znajduje się jedyne w Polsce Technikum Pszczelarstwa, zorganizowany został pokaz Pasieki Wędrowniej -Miód z okolic Nałęczowa, państwa Ewy i Adama Boguta. Będąc w Pszczelej Woli uczestnicy wyjazdu mieli możliwość zwiedzenia również jedynego w Polsce Inkubatora Pszczelarstwa – innowacyjnego projektu umożliwiającego uczniom i kursantom poznanie całego procesu pozyskiwania, przetwarzania i przygotowania miodów oraz produktów pszczelich do sprzedaży. Ostatnim punktem wizyty w urokliwej Lubelszczyźnie, był pokaz w pasiece „Moja Pszczoła”. Trzeci i czwarty dzień wyjazdu studyjnego upłynął w województwie mazowieckim. Co roku miasto Płońsk organizuje targi pszczelarskie oraz liczne imprezy tematyczne. Jednym z pomysłodawców i inicjatorów tych projektów jest Pan Piotr Budziszewski, współwłaściciel liczącej niemal 260 uli rodzinnej pasieki oraz Prezes Fundacji "Miód i Malina". Pan Piotr przygotował dla uczestników naszego wyjazdu dwa pokazy. Pierwszy w gospodarstwie, w którym pszczoły hodowane są jako naturalne zapylacze 60 ha upraw słonecznika. Drugi pokaz odbył się w pierwszej w Polsce pasiece zarejestrowanej na Koło Gospodyń Wiejskich KGW w Pilichówku. Program wyjazdu studyjnego zamykała wizyta w Instytucie Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie.

Kontynuacją operacji była zorganizowana 24 listopada br. konferencja. Wystąpienia znakomitych prelegentów z Technikum Pszczelarskiego w Pszczelej Woli w osobach pana mgr inż. Tomasza Kędziory, z-cy Dyrektora Zespołu Szkół Rolniczych CKZ w Pszczelej Woli oraz wieloletniego wykładowcy pana mgr Mariusza Chachuty, przyciąg Zielonej Góry pięćdziesięciu pszczelarzy, doradców rolnych i przedstawicieli organizacji pszczelarskich.



Doradztwo w Edukacji Rolniczej – możliwości wzmocnienia współpracy w ramach AKIS

Organizator: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

Forma: konferencja

Data: 24 października 2023 r.

Miejsce: Warszawa

Grupa docelowa: przedstawiciele doradztwa rolniczego, szkół rolniczych, administracji publicznej, jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych, uczniowie szkół rolniczych.

Cel: wzmacnianie powiązań pomiędzy doradztwem a edukacją rolniczą, między innymi poprzez wspieranie wypracowywania systemowych rozwiązań w tym zakresie, a także wspieranie skutecznej wymiany wiedzy i

doświadczeń, ze szczególnym uwzględnieniem innowacyjnych rozwiązań wykorzystywanych w produkcji rolniczej. Wypracowanie rozwiązań systemowych służących do jak najlepszego przygotowania doradztwa publicznego do nowych jego zadań, w kontekście transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie.

Relacja:

Konferencja miała na celu przedstawienie efektów prac zespołu, powołanego przez Dyrektora CDR pana Ireneusza Drozdowskiego, w maju 2022 roku. Zespół spotkał się czterokrotnie, omawiając najważniejsze kwestie związane z dotychczasową współpracą szkół i ośrodków doradztwa, ale też nakreślając propozycje systemowych rozwiązań, które mogłyby w przyszłości usprawnić wspólne działania. Konferencję otworzyła zastępca Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie ds. wdrożeń, pani Monika Miziołek. Następnie dr inż. Aleksander Bomberski, kierownik Działu Innowacji w Rolnictwie, nakreślił założenia i efekty prac zespołu. Podkreślił również istotność kontynuowania spotkań, gdyż mnogość tematów, które zostały poruszone, zasługuje na zgłębienie w kolejnych latach.

Przedstawicielka Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej, pani naczelnik Monika Lewandowska, naświetliła aktualny stan i perspektywy systemu szkolnictwa, kształcącego w zawodach rolniczych. Następnie Dyrektor Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Pan Damian Godziński, zaprezentował dobre praktyki współpracy doradztwa ze szkołami, na przykładzie swojej instytucji, która może poszczycić się wieloma inicjatywami, które z powodzeniem mogłyby być wdrażane na terenie całego kraju.

Swoją perspektywę zaprezentował również Dyrektor Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Zduńskiej Dąbrowie, pan Stanisław Kosmowski. Dyrektor, oprócz ukazania inicjatyw wdrażanych we własnej szkole, zebrał i przedstawił przykłady współpracy z całej Polski – dzięki temu, uczestnicy mogli uświadomić sobie, z jak wieloma korzyściami dla uczniów, wiążą się formalne lub nieformalne porozumienia z ośrodkami doradztwa.

Doktor Anna Parzonko z SGGW naświetliła najważniejsze tendencje zmian, które obserwujemy na obszarach wiejskich. Poruszono zagadnienia dezagrarnizacji, procesów demograficznych oraz urbanizacyjnych, dzięki czemu, uczestnicy mogli spojrzeć na przewodni temat konferencji w szerszej perspektywie.

Zastępca Dyrektora Krajowego Centrum Edukacji Rolniczej, pan Marek Rudziński przedstawił najistotniejsze fragmenty raportu, który podsumowywał dotychczasowe prace zespołu. Poruszane kwestie były dodatkowo pogłębione w trakcie debaty, w której uczestniczyli prelegenci.

POBIERZ RAPORT [KLIKNIJ TUTAJ]

Więcej



Dobra pasza to sukces w chowie bydła mięsnego

Organizator: [Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie](#)

Forma: spotkanie

Data: 25 października 2023 r.

Miejsce: Zbuczyn

Grupa docelowa: rolnicy - producenci wołowiny, przedsiębiorcy z branży rolnej, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, jednostek naukowych, instytutów badawczych, przedstawiciele samorządów.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk w zakresie produkcji wołowiny.

Stworzenie platformy podnoszenia poziomu wiedzy, wymiany doświadczeń, bezpośredniej rozmowy, współpracę podmiotów zainteresowanych innowacjami w produkcji wołowiny. Poprzez wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, projekt przyczyni się do realizacji działań na rzecz tworzenia sieci kontaktów w województwie mazowieckim.

Relacja:

Przedmiotowe spotkanie dotyczyło roli traw i bobowatych drobnonasiennych w tworzeniu bazy paszowej dla przeżuwaczy. Wzięło w nim udział 20 rolników- producentów wołowiny. Celem spotkania było podniesienie ich wiedzy w zakresie innowacyjności pasz objętościowych z traw i motylkowych drobnonasiennych, dotyczących zbiorowisk roślinnych z trwałych użytków zielonych i polowych użytków zielonych.

Ekspert, specjalista z zakresu łąkarstwa - prof. dr hab. inż. Roman Łyszczarz z Bydgoszczy, omówił temat roli, warunków występowania, wymagań, wartości pokarmowej i perspektywicznej roli traw na trwałych czy też polowych użytkach zielonych. Zdaniem wykładowcy prowadzenie produkcji bydła mięsnego na dobrym i ekonomicznie uzasadnionym poziomie staje się coraz trudniejsze, bez posiadanego dobrego, a nawet wręcz bardzo dobrego zaplecza pasz objętościowych. Podstawą gospodarstw o tym profilu produkcji, są nie kukurydza i kiszonki z kukurydzy, ale trwałe i polowe użytki zielone z wsiewką roślin bobowatych: zielonka, kiszonka, sianokiszonka oraz siano.

Na ekspozycjach traw i roślin bobowatych, przyniesionych przez uczestników, profesor pokazał gatunki, o których wiedza jest niewystarczająca. Dotyczy to zarówno traw pastewnych o ograniczonej przydatności jak i szkodliwych - chwastów dwuliściennych, turzyc, sitów i skrzypów

W obliczu niedoboru opadów notowanych w ostatnich latach profesor proponuje pozastandardowe terminy siewu mieszanek, zwłaszcza październikowo-listopadowy. Efekty uczestnicy zobaczyli w prezentacji wykładowcy, na przykładowych gospodarstwach prowadzonych przez prof. Romana Łyszczarza w gminie Zbuczyn.

Uczestnicy spotkania przekonali się, że należy dążyć do poprawy jakości surowca z TUZ wykorzystując największy ich potencjał produkcyjny. Aby uzyskać pożądany wzrost produkcji i wyższy dochód, trzeba stosować innowacyjne mieszanki traw i roślin motylkowych drobnonasiennych z zachowaniem wszelkich zasad prawidłowego podsiewu lub renowacji trwałych użytków zielonych.

Więcej



Podlaska Akademia Serowarska IV Edycja

Organizator: [Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie](#)
Forma: gala
Data: 25 października 2023 r.
Miejsce: woj. podlaskie

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich zajmujący się lub planujący produkcję serów w ramach RHD lub MLO, przedstawiciele świata nauki, przedstawiciele instytucji świadczący usługi doradcze, oraz inne osoby zainteresowane tematem.

Cel: ułatwienie współpracy podmiotów rynkowych poprzez stworzenie warunków do poszukiwania i nawiązywania partnerstw pomiędzy nimi,

w celu zwiększenia ich siły przetargowej, w tym wymiana doświadczeń i praktyk w zakresie produkcji serów farmerskich oraz wprowadzania ich na rynek w formie krótkich łańcuchów dostaw, a także prezentacja dobrych praktyk z tego zakresu.

Relacja:

W ramach projektu odbyła się gala. Galę serów rozpoczął pan Wojciech Mojkowski – Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, zachęcając uczestników konferencji do tworzenia we własnych gospodarstwach rolnych przetwórstwa na małą skalę poprzez zakładanie działalności rolniczych takich jak RHD czy MLO. Zaznaczył również fakt, że projekt skierowany był przede wszystkim do mieszkańców obszarów wiejskich, w celu nawiązywania partnerstw pomiędzy producentami żywności, zwiększenia ich siły przetargowej, w tym wymiany doświadczeń i praktyk w zakresie produkcji serów farmerskich oraz wprowadzania ich na rynek w formie krótkich łańcuchów dostaw żywności, pomijając tym samym pośredników.

Podczas Gali serów uczestnicy zaprezentowali swoje umiejętności w konkursie serowarskim. Rywalizowano w dwóch kategoriach: ser podpuszczkowy, ser kwasowy

Jury w składzie:

- Grażyna Kajurek – magister technologii żywienia o profilu mleczarskim – przewodniczący komisji,
- Adam Zaremba – Zastępca Dyrektora Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie – członek komisji,
- Jolanta Król – dr hab. Prof. Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – członek komisji,
- Adam Lewczuk – wytwórca serów rzemieślniczych – członek komisji,

oceniło wystawców serów i wyłoniło laureatów konkursu za zajęcie trzech pierwszych miejsc w każdej z kategorii. Ocenie zostało poddanych aż 32 sery, 18 serów podpuszczkowych oraz 18 serów kwasowych. Oceniający brali pod uwagę smak, konsystencję oraz wygląd zaprezentowanych serów.

Zwycięzcami za najsmaczniejszy ser podpuszczkowy zostali: Teresa Szymańska – miejsce I, Paweł Grzybowski – miejsce II, Monika Szymczukiewicz – miejsce III

Zdobywcami nagród za najsmaczniejszy ser kwasowy zostali: Grażyna Szymoniak – miejsce I, Piotr Kalinowski – miejsce II, Czesława Grabowska – miejsce III.

[Więcej](#)



I Forum Grup Operacyjnych na Mazowszu



Organizator: [Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie](#)
Forma: konferencja
Data: 26-27 października 2023 r.
Miejsce: Warszawa

Grupa docelowa: konsorcjanci Grup Operacyjnych EPI realizujących swoje projekty na terenie woj. kujawsko-pomorskiego, osoby zainteresowane tematem innowacji w rolnictwie.

Cel: promocja i upowszechnianie rezultatów projektów realizowanych przez grupy operacyjne z województwa mazowieckiego. Transfer wiedzy i doświadczeń między uczestnikami Forum.

Relacja:

W wydarzeniu udział wzięło 60 uczestników: członków grup operacyjnych na Mazowszu, doradców, rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

Grzegorz Cetner z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie wygłosił wykład pn.: „To działa! Marketing żywności pochodzącej z Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności”. Wykładowca zajmujący się od wielu lat tematyką przedsiębiorczości i różnorodnymi pozarolniczymi inicjatywami na polskiej wsi, przedstawił zagadnienia dotyczące poszukiwania kreatywności w pomysłach na biznes, od momentu uruchamiania działalności, po działania promocyjne i organizacyjne.

Uczestnicy zostali podzieleni na dwunastoosobowe grupy i wzięli udział w warsztatach dotyczących marketingu w social mediach, które poprowadziły osoby, których profile w social mediach cieszą się dużym zainteresowaniem: Vvictory, GRBajus, MafiaSolec, Agrokozyni, Rolnik na każdą okazję.

Wiktoria Kaczmarczyk – Vvictory - warsztaty dotyczyły prowadzenia kont na platformie Instagram. Wiktoria opowiedziała, dlaczego warto działać w social mediach i jakie korzyści może to przynieść. Pokazała jak założyć i prowadzić profil na Instagramie i jak promować wybrane zagadnienia, by wzbudzały zainteresowanie.

Patrycja Bajus – GRBajus - Patrycja zajęła się aplikacją TikTok na której działa. Uczestnicy forum poznali ogólne zasady działania aplikacji oraz cechy wyróżniające GRBajus spośród innych social mediów. Dużą pomocą w przyswajaniu nowych wiadomości była prezentacja materiałów filmowych zamieszczonych na kanale prowadzącej.

Krzysztof Kawczyński - rolnik prowadzący kanał MafiaSolec – pan Krzysztof z powodzeniem prowadzi kanał na platformie Youtube, gdzie relacjonuje swoje codzienne życie. Uczestnicy poznali także techniki nagrywania, które nie wymagają zatrudnienia dodatkowych pracowników.

Krzysztof Gorzelańczyk – Agrokozyni - warsztaty dotyczyły początków działalności i zasadach prowadzenia konta na platformie YouTube. Krzysztof omówił również korzyści finansowe z prowadzenia kanału.

Kamil Marunowski – Rolnik na każdą okazję - warsztaty dotyczyły prowadzenia kont na platformie TikTok. Kamil w humorystyczny sposób opowiedział o trudnościach w uzyskaniu zadowalającej go oglądalności oraz zagrożeniach jakie niesie upublicznianie codziennego życia. Podpowiedział jak najlepiej nazwać swój profil, jaki контент wybrać i jakie podjąć działania, aby uzyskać najlepsze rezultaty.

Więcej



Współpraca – grupy operacyjne na rzecz innowacji

Organizator: [Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie](#)

Forma: konferencja online

Data: 30 października 2023 r.

Miejsce: online

Grupa docelowa: rolnicy, przedsiębiorcy z branży rolnej, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, jednostek naukowych, instytutów badawczych.

Cel: promocja grup operacyjnych EPI, dobrych praktyk realizowanych przez te grupy oraz upowszechnianie informacji o projektach realizowanych przez te grupy, a także efektach tych projektów. Nawiązywanie kontaktów

między grupami operacyjnymi EPI, a także między grupami oraz osobami i instytucjami zaangażowanymi w rozwój innowacyjności sektora rolno-spożywczego, leśnictwa oraz obszarów wiejskich.

Relacja:

Dr hab. Sylwia Żakowska-Biemans, prof. SGGW z Katedry Badań Rynku Żywności i SGGW omówiła oczekiwania konsumentów w stosunku do żywności pochodzącej z Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności. Wykładowczyni przekonywała, że w opinii konsumentów żywność ma nie tylko sycić, dostarczać doznań sensorycznych, mieć atrakcyjny wygląd, pożądany smak, zapach i teksturę, ale również korzystnie wpływać na zdrowie. Coraz częściej wybory związane z żywnością determinowane są troską o środowisko – co oznacza rosnący popyt na żywność ekologiczną. Kolejnym ważnym aspektem jest zachowanie kulturowej odrębności i tożsamości, co wzmacnia znaczenie żywności rodzimej, tradycyjnej i regionalnej.

Możliwe rozwiązania organizacji form działalności produkcji żywności dla rolników działających w ramach Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności przedstawiła Barbara Sałata z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu. Wykładowczyni wskazała, że prawidłowość jaką jest pogłębianie się dysproporcji pomiędzy cenami uzyskiwanymi przez rolników, a cenami płaconymi przez konsumentów. Wynika to z silniejszej pozycji rynkowej zakładów przetwórczych oraz handlu detalicznego, a także wzrostu poziomu uszlachetniania produktów, wzrostu kosztów przerobu i handlu. Wskazano także, że rynek żywności się zmienia bardzo szybko, a dla rozwoju Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności w Polsce znaczenie ma sprzedaż rynkowa bezpośrednio do konsumenta. Problematyka KŁŻ znalazła się w centrum uwagi i jest dziś elementem Krajowego Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 oraz Krajowego Planu Odbudowy.

Rolnik działając z innymi producentami i rolnikami współtworzy grupę producencką, spółdzielnię czy inną formę zbiorową lokalnego systemu żywnościowego w celu ułatwienia dostępu do kupującego i otrzymania wsparcia w zakresie przestrzegania przepisów podatkowych i sanitarnych, produkcji, logistyki, marketingu i sprzedaży. systemy koszykowe, produkcja na zamówienie, zbiorowe punkty sprzedaży, kooperatywy spożywcze, rolnictwie wspierane przez społeczność, platformy sprzedażowe.

W dalszej części konferencji Jan Seweryniak – broker Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego przedstawił dobre praktyki, czyli prezentacja działalności Grup Operacyjnych EPI w ramach Krótkich Łańcuchów Dostaw Żywności.

[Więcej](#)

Obejrzyj materiały filmowe na temat grup operacyjnych działających w ramach KŁŻ:

[Nasz owoc](#)

[Owocowa Pasja](#)

[Owocowa Współpraca](#)

[Pazikoland](#)

[Pola Smaku](#)



Warsztaty wędliniarskie i piekarskie

Organizator: [Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego Kalsku](#)
Forma: warsztaty
Data: 7-8; 27-28 listopada 2023 r.
Miejsce: woj. lubuskie

Grupa docelowa: lubuscy rolnicy i przetwórcy.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy w zakresie aktualnych innowacji w produkcji i przetwórstwie wyrobów wędliniarskich oraz piekarskich oraz identyfikacja problemów w tym zakresie. Podczas dwóch dni, każdego z warsztatów, nie zabrakło pytań, wymiany doświadczeń i wskazówek

wędliniarsko-piekarskich.

Relacja:

Warsztaty wędliniarskie i piekarskie zorganizowano w ramach projektu „Zespoły tematyczne i innowacje w rolnictwie”. Lubuscy rolnicy i przetwórcy pod nadzorem pana Adama Pulkowskiego – znakomitego i doświadczonego instruktora wędliniarstwa podczas warsztatów wędliniarskich 7-8 listopada 2023 r. zgłębiali tajniki wytwarzania wyrobów wędliniarskich: kielbasy tatrzańskiej w osłonce białkowej, palcówki w jelicie wieprzowym, metki wyborowej oraz polędwiczek wędzonych i wątrobianki warsztatówki. Każdy uczestnik miał możliwość czynnego udziału we wszystkich etapach produkcji wędlin. Praktyka przeplatana prezentacją wiedzy wędliniarskiej, „ukraszona” innowacyjnymi recepturami w tle już klimatu świątecznego, wymiany doświadczeń wędliniarskich i zapachów wędzonek z pewnością zostanie zapamiętana i wykorzystana przez uczestników we własnych gospodarstwach.

Drugi z bohaterów „ohasłowany” w czterech słowach: zakwas, mąka, woda, sól przekazują wszystko! To nikt inny jak znany Chlebowdawca – pan Arkadiusz Andrzejewski. Odkrywca staropolskich receptur i ekspert pieczywa na zakwasie. Przyjechał z Warszawy z nieodłącznym towarzyszem Hieronimem – ponad stuletnim zakwasem. Na bazie Hieronima, zakwasu chlebowego z mąki żytniej typ 2000 oraz wody, zapoznano uczestników 27-28 listopada 2023 r. z procesami wytwarzania pachnących i chrupkich produktów piekarskich. Każdy z uczestników rozpoczął dwudniową przygodę piekarską od produkcji własnego zakwasu chlebowego z mąki żytniej i następnie wykonał swoje CHLEBY: żytni razowy 100% ze słonecznikiem (ciemny, żytni, na zakwasie żytnim, z mąki z pełnego przemiału), żytnio-orkiszowy (chleb jasny, pszenno-żytni, na zakwasie żytnim, z mąki żytniej i orkiszowej), śrutowy mieszany (żytnio-gryczany na zakwasie żytnim, z mąki mieszanej z dodatkiem żyta, kaszy gryczanej, miodu i maku) jak również bułki orkiszowe z żurawiną (bułki jasne na zakwasie żytnim, z mąki orkiszowej z dodatkiem żurawiny oraz sezamu lub kminku koptyjskiego). Wzbogaceniem warsztatów było przygotowanie prawdziwego żuru na zakwasie oraz wykorzystanie nadmiernej ilości zakwasu do sporządzenia blin żytnio-gryczanych. Podczas warsztatów zapoznano uczestników z podstawowymi zagadnieniami piekarskimi dot. rodzajów mąk i ich łączenia, komponowania mieszanek, zakwasu chlebowego, procesu zaczyniania (czas, metoda i warunki zaczyniania, fermentacja ciasta) oraz pieczenia (łączenie składników, konsystencja ciasta chlebowego, wyrabianie ciasta, warunki garowania, prawidłowa temperatura i czas pieczenia).

Więcej

[Obejrzyj materiał filmowy](#)





Gospodarstwa demonstracyjne i edukacyjne nowymi formami transferu wiedzy i doświadczeń w rolnictwie



Organizator: [Świątokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach](#)

Forma: wyjazd studyjny, materiał filmowy, broszura

Data: 8-10 listopada 2023 r.

Miejsce: woj. małopolskie

Grupa docelowa: rolnicy, producenci rolni z woj. świętokrzyskiego.

Cel: zaprezentowanie nowych formy przekazywania wiedzy i doświadczeń poprzez zakładanie i funkcjonowanie gospodarstw demonstracyjnych oraz edukacyjnych, a także tworzenie sieci kontaktów pomiędzy rolnikami prowadzącymi takie gospodarstwa i planującymi je utworzyć.

Relacja:

Obecny rynek produktów rolnych powoduje, że rolnicy zmuszeni są poszukiwać coraz to nowszych rozwiązań, które realnie wpłyną na poprawę dochodowości. Rozwiązania te mają przynieść wymierne korzyści, dlatego rolnicy szukają takich, które funkcjonują w innych gospodarstwach i się sprawdziły. Rozwiązaniem dla takiej potrzeby są gospodarstwa, które wprowadzają nowe rozwiązania dotyczące działalności rolniczej - koncepcja takiego gospodarstwa ujęta została pod hasłem „gospodarstwo demonstracyjne”. Producenci rolni stale poszukują też nowych form działalności, dzięki którym będą mogli rozwijać własną przedsiębiorczość i dywersyfikować swoje dochody. Jednym z przykładów jest tutaj działalność gospodarstw edukacyjnych, które prowadzą typową produkcję rolniczą (zazwyczaj ze znacznie mniejszą intensywnością), ale nacisk kładą na przekazywanie wiedzy o funkcjonowaniu gospodarstwa rolnego w formie zajęć edukacyjnych.

Aby zaprezentować idee funkcjonowania takich obiektów, a przede wszystkim pokazać korzyści wynikające z ich prowadzenia, ŚODR zorganizował wyjazd studyjny do małopolskich gospodarstw demonstracyjnych i edukacyjnych. Podczas wyjazdu zaprezentowano 6 obiektów:

- gospodarstwo „Kozart” - prowadzące zajęcia edukacyjne i zajmujące się chowem kóz,
- rodzinne gospodarstwo „Pasieka na brzegu” prowadzone przez Agnieszkę i Krzysztofa Pokrywów, i zajmujące się agroturystyką oraz produkcją pszczoł,
- gospodarstwo „Wiśniowy Gaj” z 200-letnią tradycją - prowadzące agroturystykę i pokazujące dawne tradycje gospodarskie,
- gospodarstwo pasieczne „Sądecki Bartnik” z warsztatami i pokazami dla dzieci i dorosłych,
- gospodarstwo edukacyjne „W zielonym gaju” - pokazujące tradycje i zwyczaje miejscowej ludności,
- gospodarstwo Marcina Wójcika położone w Beskidzie Niskim, prowadzące ekologiczną hodowlę bydła mięsnego rasy limousine.

[Obejrzyj materiał filmowy z wydarzenia](#)



[Pobierz broszurę](#)





Skuteczny transfer wiedzy i innowacji za pośrednictwem narzędzi internetowych



Organizator: [Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu](#)
Forma: konferencja
Data: 8-9, 15-16 listopada 2023 r.
Miejsce: Poznań

Grupa docelowa: pracownicy państwowych i prywatnych jednostek doradztwa rolniczego, pracownicy jednostek naukowych, pracownicy działów wydawnictw i promocji oraz informatycy, jak również osoby zajmujących się opracowaniem i redagowaniem stron internetowych oraz inni zainteresowani tematem.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy na temat funkcjonalności stron internetowych oraz dostosowanie treści i prezentacja informacji do obecnych trendów i wymagań odbiorców. Zwiększenie dostępności stron internetowych dotyczących rolnictwa, warunkujących wymianę wiedzy i doświadczeń w tym zakresie pomiędzy uczestnikami operacji.

Relacja:



W szkoleniu udział wzięły dwie grupy składające się z pracowników działów wydawnictw i promocji, osób zajmujących się opracowaniem i redagowaniem stron internetowych oraz informatycy z ośrodków doradztwa rolniczego i instytutów naukowo-badawczych. Uczestnicy poszerzyli swoją wiedzę z zakresu funkcjonalności oraz nowoczesności stron internetowych jednostek naukowych, jednostek doradztwa rolniczego oraz instytucji publikujących informacje dotyczące najnowszych wyników badań i rozwiązań dedykowanych rolnictwu. Dowiedzieli się także, jak zwiększyć efektywność i atrakcyjność prezentowanych materiałów informacyjnych i promocyjnych, publikowanych na własnych stronach

internetowych oraz za pomocą mediów społecznościowych, zapoznając się jednocześnie z nowymi programami graficznymi, ułatwiającymi pracę nie tylko w pojedynkę ale i w grupie.

Wykładowca – pan Rafał Jara, posiadający ponad 20-letnie doświadczenie w branży technologicznej – przybliżył uczestnikom również temat, jak samemu stworzyć stronę internetową i w jaki sposób przystosować ją, by ułatwić użytkownikowi jej odbiór. Ciekawostką było pokazanie działania sztucznej inteligencji, np. przy tworzeniu obrazów.

Równie ważnym etapem szkolenia było omówienie analizy stron internetowych jednostek doradztwa rolniczego. Strony internetowe ośrodków doradztwa rolniczego oraz instytutów naukowo-badawczych zostały poddane analizie, po której uczestnicy otrzymali informacje, jak strona internetowa instytucji prezentuje się zarówno ze strony technicznej (odbiór na komputerach stacjonarnych / komórkach / tabletach) oraz ze strony doświadczenia użytkownika zewnętrznego. Istotnym aspektem było również omówienie kwestii dostosowania strony dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Więcej



III Szczyt polskich Grup Operacyjnych EPI (projekty badawczo-wdrożeniowe)

Organizator: [Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie](#)
Forma: konferencja
Data: 14-15 listopada 2023 r.
Miejsce: Łódź

Grupa docelowa: reprezentanci Grup Operacyjnych EPI, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, przedstawiciele ARiMR i MRiRW, zainteresowani działaniem "Współpraca".

Cel: sieciowanie polskich Grup Operacyjnych EPI oraz promocja projektów (wraz z ich rezultatami) realizowanych przez te Grupy, a także zapoznanie członków Grup z możliwościami współpracy międzynarodowej, w tym,

w ramach Horyzontu Europa.

Relacja:

Konferencję otworzył Dyrektor Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie - pan Ireneusz Drozdowski. W swoim wystąpieniu Dyrektor podkreślił, jak ważna jest działalność polskich Grup Operacyjnych EPI dla budowy nowoczesnego rolnictwa. Kierownik Działu Innowacji w Rolnictwie, dr inż. Aleksander Bomberski, oraz broker innowacji - pani Anna Gołdys, reprezentujący Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, przedstawili Grupy Operacyjne EPI uczestniczące w konferencji oraz zaprezentowali projekty realizowane przez te grupy.

Następnym ważnym punktem wydarzenia, były wystąpienia przedstawicieli Instytutów Naukowych podległych MRiRW, którzy przedstawili aktualne kierunki badań wdrożeniowych dla praktyki rolniczej, i tym samym określiły zakres wsparcia dla potencjalnych GO EPI.

W kolejnym etapie konferencji przeprowadzono debatę, której głównym tematem było osiągnięcie sukcesu współpracy, ze szczególnym uwzględnieniem dokonań Grup Operacyjnych oraz ich planów na przyszłość, a wzięli w niej udział pan Aleksander Bomberski, pani Maria Zdebska (GO "Beskidzka Grupa Innowacji Rolniczych"), pan Krzysztof Paleczny (Instytut Zootechniki – PIB), pan Grzegorz Nowak (ARiMR) oraz pani Monika Szadkowska (Łódzki ODR w Bratoszewicach). Przedostatnim punktem pierwszego dnia konferencji było wystąpienie pana Przemysława Lecyka, brokera innowacji z CDR w Brwinowie O/Poznań, który zaprezentował uczestnikom wydarzenia przykładowe modele organizacyjne Grup Operacyjnych EPI.

Na zakończenie pierwszego dnia konferencji przedstawiono zadania i dotychczasowe osiągnięcia brokerów innowacji w publicznych jednostkach doradztwa rolniczego, jak również ich rolę w nowej perspektywie finansowej.

Drugi dzień konferencji zainaugurowała prezentacja pt. "Interwencja 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” w ramach WPR na lata 2023-2027”, podczas której dr inż. Aleksander Bomberski przedstawił aktualne wytyczne. Kolejnym prelegentem był pan Jakub Bilski z Departamentu Działań Delegowanych ARiMR, który omówił stan realizacji Działania „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020. Następnie pani dr Adrianna Pawlik z Krajowego Punktu Kontaktowego Programów Badawczych UE przedstawiła możliwości realizacji projektów oraz nawiązywania kontaktów dostępnych w ramach programów badawczych UE. Na zakończenie części oficjalnej konferencji p.o. kierownika Zespołu Innowacji w Rolnictwie w CDRw Brwinowie O/Warszawa, pani Daria Mularczyk-Mędrza opowiedziała o nowej odsłonie SIR funkcjonującej jako sieć tematyczna KSOW+.

Więcej



Innowacje i dobre praktyki w rolnictwie ekologicznym



Organizator: [Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z/s w Bratoszewicach](#)
Forma: konferencja
Data: 15 listopada 2023 r.
Miejsce: Bratoszewice

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, pracownicy naukowcy, instytucje pracujące na rzecz rolnictwa ekologicznego, uczniowie szkoły rolniczej, studenci uczelni wyższej.

Cel: zachęcenie rolników ekologicznych produkujących wysokiej jakości żywność ekologiczną do rozwoju i unowocześniania własnych gospodarstw, wprowadzania innowatorskich metod oraz technik produkcji. Poszerzanie wiedzy rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie nowoczesnych i innowacyjnych technik w rolnictwie ekologicznym oraz dobrych praktyk rolniczych zgodnych z ochroną środowiska i aktualną wiedzą naukową.

Relacja:

W dniu 15 listopada 2023 r. w ŁÓDR w Bratoszewicach odbyła się konferencja pn. „Nowoczesna produkcja ekologiczna szansą dla środowiska”. Uczestnicy konferencji – rolnicy, w tym rolnicy ekologiczni, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz pracownicy jednostek doradztwa rolniczego mieli przyjemność wysłuchać wykładów na temat:

- Wykorzystania ściółek roślinnych w ekologicznej uprawie warzyw dyniowatych.
- Ekologizacja rolnictwa. Czy jest potrzebna? Co nam daje?
- Zarządzanie żyznością gleby w gospodarstwie ekologicznym.
- Wsparcie finansowe dla rolnictwa ekologicznego w ramach PS WPR 2023-2027

Prelegenci w niezwykle ciekawy sposób przedstawili każdy z tematów, a uczestnicy zadawali wiele pytań. Spotkanie było ciekawe i wzbogacające, dające możliwość wymiany poglądów i opinii zwłaszcza wśród przybyłych na to wydarzenie rolników ekologicznych z terenu województwa łódzkiego.



Więcej



Integrowana produkcja w uprawach

Organizator: [Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie](#)
Forma: spotkanie
Data: 16 listopada 2023 r.
Miejsce: Zbuczyn

Grupa docelowa: rolnicy - producenci wołowiny, przedsiębiorcy z branży rolnej, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, jednostek naukowych, instytutów badawczych, przedstawiciele samorządów.

Cel: inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk w zakresie produkcji wołowiny. Stworzenie platformy podnoszenia poziomu wiedzy, wymiany doświadczeń,

bezpośredniej rozmowy, współpracę podmiotów zainteresowanych innowacjami w produkcji wołowiny. Operacja poprzez wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich przyczyni się do realizacji działań na rzecz tworzenia sieci kontaktów w województwie mazowieckim.

Relacja:

W ramach projektu „Zespół tematyczny ds. wołowiny” odbyło się spotkanie na temat „Integrowana produkcja w uprawach”. Wzięło w nim udział 20 rolników – producentów wołowiny. Gości powitał Józef Romańczuk – dyrektor Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego Oddział Siedlce. Ekspertem spotkania „Integrowana produkcja w zasięgu każdego gospodarstwa” był prof. IOR-PIB dr hab. inż. Paweł K. Bereś, z Instytutu Ochrony Roślin, Państwowego Instytutu Badawczego Terenowej Stacji Doświadczalnej w Rzeszowie, który podzielił się z uczestnikami spotkania wiedzą i doświadczeniem na temat integrowanej produkcji.

Integrowana Produkcja Roślin (IP) to system gospodarowania, uwzględniający wykorzystanie w sposób zrównoważony postępu technologicznego i biologicznego w uprawie, ochronie i nawożeniu roślin, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa środowiska przyrodniczego.

Istotą integrowanej produkcji jest otrzymanie satysfakcjonujących producenta i konsumenta plonów, uzyskiwanych w sposób niekolidujący z ochroną środowiska i zdrowiem człowieka. W możliwie największym stopniu wykorzystuje się w procesie Integrowanej Produkcji Roślin naturalne mechanizmy biologiczne, wspierane poprzez racjonalne wykorzystanie środków ochrony roślin. W nowoczesnej technologii produkcji rolniczej stosowanie nawozów i środków ochrony roślin jest konieczne. W Integrowanej Produkcji Roślin natomiast szczególną uwagę przywiązuje się do zmniejszenia roli środków ochrony roślin, stosowanych dla ograniczenia agrofagów do poziomu niezagrażającego roślinom uprawnym, nawozów i innych niezbędnych środków potrzebnych do wzrostu i rozwoju roślin, aby tworzyły system bezpieczny dla środowiska, a jednocześnie zapewniały uzyskanie plonów o wysokiej jakości, wolnych od pozostałości substancji uznanych za szkodliwe (metale ciężkie, azotany, środki ochrony roślin).

Wdrożenie zasad IP nie mogłoby odbyć się bez integrowanej ochrony roślin, która jak wiadomo została prawnie wprowadzona na obszarze Wspólnoty w 2004. Praktycznie zatem każde gospodarstwo (poza ekologicznymi) w kraju taką ochronę roślin zna i powinno stosować. Profesor w sposób praktyczny i obrazowy przedstawił integrowaną ochronę kukurydzy i rzepaku przed szkodnikami, zapoznał słuchaczy z najważniejszymi gatunkami szkodników roślin rolniczych oraz powiedział, jak ważny jest prowadzony w uprawach monitoring szkodników i dobór metod ochrony roślin przed szkodnikami.

Więcej



Krótkie łańcuchy dostaw w praktyce

Organizator: [Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu](#)
Forma: wyjazd studyjny
Data: 16-18 listopada 2023 r.
Miejsce: woj. podkarpackie

Grupa docelowa: dolnośląscy rolnicy, producenci rolni, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, doradcy, mieszkańcy obszarów wiejskich i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: umożliwienie zapoznania się z dobrymi praktykami stosowanymi w gospodarstwach, które prowadzą produkcję i przetwórstwo na niewielką skalę, w oparciu o potencjał gospodarstwa. Pokazanie możliwości skracania łańcucha dostaw poprzez organizację i udział w lokalnych targowiskach. Możliwość utworzenia platformy sprzyjającej bezpośredniej rozmowie, wymianie wiedzy i doświadczeń, zaprezentowaniu dobrych praktyk. Umożliwi utworzenie sieci kontaktów pomiędzy osobami zainteresowanymi wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a w dłuższej perspektywie zachęci do podejmowania wspólnych innowacyjnych działań.

Relacja:

Uczestnicy odwiedzili gospodarstwa prowadzące produkcję i przetwórstwo produktów wysokiej jakości, wytwarzanych na niewielką skalę, na terenie Podkarpacia. W pierwszym dniu wyjazdu odbyły się dwie wizyty studyjne. Pierwsza – w 80-hektarowym gospodarstwie ekologicznym w Lubli, zajmującym się hodowlą krów mlecznych oraz produkcją serów. Właściciele, Anna i Marcin Dunajowie produkują i sprzedają różnego rodzaju sery – ser typu gouda, typu korycińskiego, twaróg czy topiony. Uczestnicy zdobyli w gospodarstwie wiedzę na temat produkcji serowarskiej, obejrzeni też oborę i okólnik dla młodzieży. W gospodarstwie powstają także oleje i różne rodzaje maki z ziarna pochodzącego z własnej uprawy. Uprawia się tu rzepak, orkisz, pszenicę płaskurkę, len, słonecznik, konopie, amarantus czy soję. W Lubli znajduje się również sklepik. Właściciel gospodarstwa został laureatem XXVII edycji konkursu Rolnik – Farmer Roku. Drugą wizytę zorganizowano w należącej do Pawła Kabosza Winnicy Maria Anna, w miejscowości Wyżne. Areal całego gospodarstwa to 11 ha. Na dwóch hektarach uprawianych jest 10 odmian winorośli. Oprócz podstawowej produkcji i sprzedaży wina, w winnicy organizowane są szkolenia, spotkania integracyjne, wydarzenia okolicznościowe (także plenerowe z możliwością noclegu) oraz degustacje wina. Ostatnim punktem programu w pierwszym dniu były wykłady dotyczące Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich” oraz Dolnośląskiego e-bazarku.

Drugi dzień wyjazdu rozpoczął się od wizyty w Podkarpackim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Boguchwale. Spotkanie otworzył Dyrektor Podkarpackiego ODR - pan Robert Pieszczoł, który przedstawił uczestnikom możliwości sprzedaży stacjonarnej produktów od lokalnych rolników na Podkarpackim Bazarku, który istnieje już od dwóch lat. Następnie uczestnicy odwiedzili gospodarstwo ekologiczne Aliny Becli z Handzlówki prowadzące suszarnię owoców, warzyw i ziół. Ostatnie gospodarstwo, które odwiedzili uczestnicy wyjazdu znajduje się w Tarnawce i należy do Piotra Bujały. Właściciele hodują bydło rasy limousine i charolaise na sprzedaż.

W ostatnim dniu uczestnicy odwiedzili Podkarpacki Bazar, na terenie Podkarpackiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, organizowany raz w miesiącu. Podkarpacki rolnicy i producenci rolni prowadzą tu sprzedaż bezpośrednią swoich produktów.

[Więcej](#)



Czy Podlasie może być drugą Toskanią – innowacje w uprawie winorośli w warunkach klimatycznych Podlasia

Organizator: [Podlaski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego w
Szepietowie](#)
Forma: konferencja
Data: 16 listopada 2023 r.
Miejsce: Piliki

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich, gospodarstwa agroturystyczne, przedstawiciele instytucji świadczący usługi doradcze, wszyscy zainteresowani tematem.

Cel: zapoznanie uczestników konferencji z możliwościami prowadzenia upraw winorośli na terenach województwa podlaskiego.

Relacja:

Konferencję poprowadziła dr inż. Marta Czaplicka z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, omawiając zagadnienia dotyczące uprawy winorośli, odpowiedniego doboru odmian do warunków klimatycznych regionu oraz winiarstwa. Prowadząca bardzo szczegółowo omówiła procesy jakie trzeba przejść, aby założyć winnicę, która co prawda będzie inwestycją długofalową, ale w perspektywie czasu będzie osiągała pozytywne wyniki. Przy omawianiu doboru odmiany, również zostały podkreślone aspekty na jakie trzeba zwrócić uwagę, aby odmiana była odpowiednią do warunków klimatu województwa podlaskiego. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na okresy wegetacyjne winorośli czyli termin dojrzewania owoców. Im termin jest wcześniejszy tym lepiej nadaje się do uprawy na Podlasiu. Najważniejszą jednak cechą jest mrozoodporność, ale i tu okazało się, że jest szereg odmian, które wykazują się odpowiednią odpornością na mróz i mogą być uwzględnione jako wybór do nasadzeń w województwie podlaskim. Prowadząca w trakcie omawiania odmian nie skupiała się jedynie na cechach poszczególnych odmian pod kątem prowadzenia upraw, ale jednocześnie omawiała cechy gatunków winorośli pod kątem pozyskiwania z nich wina. Dzięki szczegółowej charakterystyce poszczególnych gatunków winorośli uczestnicy konferencji otrzymali konkretne informacje, które będą mogli wykorzystać przy planowaniu swoich przedsięwzięć z uwzględnieniem działań, które będą musieli wykonywać dopiero za kilka lat gdy na winoroślach zaczną pojawiać się owoce. Przy zakładaniu winnicy ważne jest zaplanowanie tego co posadzimy teraz, ale również to, jaki efekt w postaci wina będziemy chcieli osiągnąć w przyszłości.

W drugiej części konferencji prowadząca omawiała produkt finalny jaki jest wytwarzany w winnicach czyli wina. Uczestnicy dowiedzieli się jakie rodzaje win mogą wytwarzać, czym one się charakteryzują i jakie procesy wpływają na osiągnięcie konkretnych pożądanych w winie cech. Prowadząca zaprezentowała również dodatkowe możliwości marketingowe jakie daje posiadanie przydomowej winnicy. Nie tylko sprzedaż wina może być dochodowe, ale również inne dodatkowe wykorzystanie winnicy może przynieść rolnikowi dodatkowy zysk.

W konferencji wzięło udział 60 zainteresowanych tematem rolników. W trakcie jej trwania pojawiło się wiele pytań, dotyczących upraw oraz przetwarzania winogron. Widoczne było bardzo duże zainteresowanie tematem wśród uczestników konferencji, którzy jeszcze po jej zakończeniu prowadzili dyskusję z prowadzącą. Zapewne w najbliższym czasie Podlasie nie będzie drugą Toskanią, ale jest potencjał, aby nasz region mógł być znany, również z przydomowych winnic wytwarzających podlaskie wina.

Więcej



Innowacyjna Sieć Rozwoju



Organizator: [Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu](#)
Forma: konferencja
Data: 17 listopada 2023 r.
Miejsce: Krzeszna

Grupa docelowa: przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele firm wspierających rozwój obszarów wiejskich, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, organizacje działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Cel: budowa zrównoważonego ekosystemu innowacji na obszarach wiejskich, poprzez sieciowanie lokalnych społeczności, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i sektora publicznego. Umożliwienie wzajemnego wspierania oraz wymiany innowacyjnych pomysłów i praktyk, które przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności obszarów wiejskich, poprawy jakości życia mieszkańców oraz promocji zrównoważonego rozwoju. Tworzenie pozytywnego środowiska sprzyjającego inwestycjom, rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw, a także zwiększeniu dostępu do nowoczesnych technologii i usług, co przyczyni się do długotrwałego rozwoju obszarów wiejskich.

Relacja:

Otwarcia konferencji dokonał Andrzej Dolny, Dyrektor Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Lubaniu. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem, a grupę docelową stanowili: przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele firm wspierających rozwój obszarów wiejskich, rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, organizacje działające na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Pierwszą prelekcję podczas konferencji wygłosił broker innowacji PODR w Lubaniu – Aleksander Karaś. Opowiedział m.in. o działaniach Zespołu ds. Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich funkcjonującym w Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Lubaniu, zrealizowanych operacjach w ramach Planu Operacyjnego KSOW na lata 2022-2023, a także efektach, jakie udało się osiągnąć w trakcie organizacji poszczególnych wydarzeń. Ponadto uczestnicy mieli okazję poznać również jedną z przedstawicielek Grupy Operacyjnej Pomorska Manufaktura Smaków – p. Dorotę Marszk. Przedstawiła ona działania, które prowadzi wraz z innymi rolnikami na rzecz rozwoju obszarów wiejskich przy współpracy z PODR w Lubaniu.

Kolejnym prelegentem był broker z Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli – p. Marek Siuciak. W swojej prezentacji przedstawił funkcjonowanie LODR oraz działania prowadzone w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także przykłady najciekawszych operacji zrealizowanych przez lubelski ODR.

Wykład pn. „Sieci tematyczne KSOW+, w tym nowe zasady funkcjonowania Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w latach 2023-2027 oraz Partnerów Sieci” przedstawił Kierownik Działu Innowacji w Rolnictwie Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, dr inż. Aleksander Bomberski. W swojej prezentacji przedstawił informacje o bazie partnerów SIR, strukturze SIR oraz nowej perspektywie finansowej i nowych zasadach funkcjonowania SIR w ramach KSOW+ i działaniach składających się na tę perspektywę.

Kolejnym punktem konferencji było podsumowanie operacji zrealizowanych przez PODR w Lubaniu w ramach Planu Operacyjnego na lata 2022-2023 przez koordynatorów operacji. Koordynatorzy przekazali garść informacji na temat projektów przez nich zrealizowanych, ich zamierzeniach i zrealizowanych celach.

[Więcej](#)



Podlaski zespół tematyczny ds. przetwórstwa mleka

Organizator: [Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie](#)
Forma: spotkanie
Data: 17-18 listopada 2023 r.
Miejsce: Koryciny

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele instytucji świadczących usługi doradcze, naukowcy, przetwórcy mleka, potencjalni członkowie GO EPI, mieszkańcy obszarów wiejskich, innowatorzy.

Cel: intensyfikacja współpracy w zakresie dialogu, wymiany doświadczeń, dzielenia się wiedzą i spostrzeżeniami przedstawicieli różnych sektorów obszarów wiejskich złączonych pasją serowarstwa i zainteresowanych jego

rozwojem w woj. podlaskim. Podniesienie wiedzy w celu doskonalenia swojej pracy, wypracowania innowacyjnych podejść do problemów, wyzwań, standardów w zakresie przetwórstwa mleka na obszarach wiejskich.

Relacja:

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie zorganizował drugie spotkanie tematyczne grupy zainteresowanych. Tym razem do celów szkoleniowych przyjęto model metodyczny prelekcji, prowadzonych przez znakomitych ekspertów-praktyków, specjalizujących się w dziedzinie krótkich łańcuchów żywności, serowarstwa oraz zastosowania ziół w przetwórstwie. Uroczystego otwarcia spotkania dokonał Adam Zaremba, Zastępca Dyrektora Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepletowie. Przywitał zaproszonych gości oraz przybliżył zgromadzonym koncepcję genezy zespołu tematycznego ds. przetwórstwa mleka. Nakreślił również ramy jego działania w dalszej perspektywie i uwypuklił w tym kontekście rolę doradztwa rolniczego.

Pierwszego dnia miało miejsce wystąpienie koordynatorki Nadbużańskiego Ośrodka Promocji Produktu Lokalnego „Zagubek” – Joanny Korpysz, z wykładami nt. zasad funkcjonowania innowacyjnej platformy sprzedażowej pn. „Piwniczka Podlaska” w krótkim łańcuchu dostaw, a także podstaw prawnych współpracy realizowanej w ramach krótkich łańcuchów żywności (KŁŻ). Budowanie współpracy i zaufania pomiędzy producentami żywności, nowe rozwiązania w zakresie przyciągania świadomych konsumentów, optymalizacja procesu przyswajania złożonej wiedzy legislacyjno-gospodarczej – te, i szereg innych kwestii, znalazły swoje odzwierciedlenie w niezwykle interesującym wykładzie wykładowcy.

Kolejnym punktem programu był referat ekspertki Stowarzyszenia Serowarów Farmerskich i Zagrodowych – Wiolety Nowosielskiej. Omówiła ona najbardziej aktualne kwestie związane z produkcją serów rzemieślniczych oraz wytwarzaniem serów pleśniowych w produkcji małoskalowej – rodzaje, sposób produkcji i inne podstawowe zagadnienia.

Następnego dnia uczestnicy mieli sposobność wysłuchać wykładu prezentowanego przez Tomasza Śniecińskiego, głównego specjalisty Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepletowie. Prelegent przybliżył możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na działalność przetwórczą. Tematyka ta nabiera szczególnego znaczenia w czasie wdrażania nowej unijnej perspektywy budżetowej i Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Ostatnim etapem spotkania zespołu tematycznego były wykłady nt. wykorzystanie ziół w przetwórstwie. Poprowadzone zostały przez dr Mirosława Angielczyka, wybitnego fachowca w dziedzinie ziołarstwa, a jednocześnie gospodarza obiektu przyjmującego podlaską grupę.

Więcej



III Forum Grup Operacyjnych województwa kujawsko-pomorskiego w Minikowie

Organizator: [Kujawsko-pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie](#)

Forma: konferencja

Data: 21 listopada 2023 r.

Miejsce: Minikowo

Grupa docelowa: konsorcjanci Grup Operacyjnych EPI realizujących swoje projekty na terenie woj. kujawsko-pomorskiego, osoby zainteresowane tematem innowacji w rolnictwie.

Cel: promocja i upowszechnianie rezultatów projektów realizowanych przez grupy operacyjne z województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto transfer wiedzy i doświadczeń między uczestnikami Forum.

Relacja:

Ważnym tematem poruszonym w trakcie Forum była kwestia wytycznych nowej interwencji 13.5 Współpraca. Zostały one szczegółowo omówione przez przedstawiciela Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie dr inż. Aleksandra Bomberskiego.

Z przekazanych informacji wynika, że kolejnego naboru możemy spodziewać się na jesień przyszłego roku. Według wstępnych założeń grupa EPI będzie mogła uzyskać dotacje do 2,5 mln zł.

W trakcie spotkania uczestnicy podzielili się swoimi przemyśleniami i doświadczeniami z poprzednich naborów oraz pomysłami na kolejne innowacje. Zaowocowało to nawiązaniem wielu kontaktów, które wkrótce przerodzą się w nowe grupy operacyjne. Do tej pory w naszym województwie powstało około 40 grup pracujących na rzecz innowacji w rolnictwie.



Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego rolnictwo oczekuje nowych rozwiązań, zarówno dla produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. Wprowadzenie do praktyki nowych innowacyjnych metod, pozwoli na wsparcie zrównoważonego rozwoju rolnictwa i wzmocnienie znaczenia transferu wiedzy ze środowisk naukowych do podmiotów testujących jej wartość w praktyce. Osoby zainteresowane utworzeniem własnej grupy operacyjnej mogą zwrócić się do brokera innowacji, który pomoże dopracować pomysł na innowację i dobrać partnerów do jej

przetestowania/wdrożenia. Znaleźć można go w każdym Wojewódzkim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, jak również w Centrum Doradztwa Rolniczego.

Więcej



Innowacyjne spojrzenie na przedsiębiorczość na obszarach wiejskich



Organizator: [Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie](#)

Forma: konferencja

Data: 21 listopada 2023 r.

Miejsce: Opolski ODR w Łosiowie

Grupa docelowa: rolnicy, właściele gospodarstw agroturystycznych oraz obiektów restauracyjno - hotelarskich z terenów wiejskich woj. opolskiego, członkowie stowarzyszeń oraz lokalnych grup działania, przedstawiciele JST z terenów woj. opolskiego, doradcy rolniczy.

Cel: poruszenie tematyki przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Relacja:

Podczas konferencji zostały poruszone tematyki przedsiębiorczości na obszarach wiejskich m.in. znaczenie marketingu terytorialnego w agroturystyce oraz znaczenie krótkich łańcuchów dostaw żywności w agroturystyce.



Wiejskie obszary były związane głównie z tradycyjnym rolnictwem, ale wraz z rozwojem technologii i zmianami społecznymi bardzo ważną rolę w gospodarstwach rolnych odgrywa szeroko pojęta turystyka wiejska. Wiejskie obszary mogą przyciągać turystów, oferując atrakcje związane z ekologią, ekoturystyką oraz agroturystyką. Gospodarstwa rolne odgrywają kluczową rolę w produkcji żywności i utrzymaniu życia na wsi. Jednak wiele z nich boryka się z wyzwaniami związanymi z niestabilnością cen produktów rolnych i zmieniającymi się warunkami rynkowymi. W takiej sytuacji dywersyfikacja

dochodów staje się kluczowym elementem zabezpieczenia ekonomicznego rolników. Jednym z ciekawych i efektywnych sposobów na to jest rozwijanie turystyki wiejskiej.

Więcej



Gala Opolskich Grup Operacyjnych

Organizator: [Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie](#)

Forma: konferencja

Data: 21-22 listopada 2023 r.

Miejsce: Pokrzywna

Grupa docelowa: rolnicy, przedsiębiorcy z terenów miejsko-wiejskich, doradcy rolniczy, przedstawiciele instytucji naukowych, przedstawiciele samorządów, organizacje branżowych związanych z rolnictwem, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: aktywne łączenie Partnerów Sieci SIR w celu realizacji wspólnych, mniejszych bądź większych projektów, które pozwalają na szybki transfer

wiedzy z nauki do praktyki i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w sektorze rolno-spożywczym. W jego efekcie powstaną rozwiązania w zakresie nowych/udoskonalonych produktów lub technologii, metod organizacji i marketingu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym, w tym na rzecz rozwijania produkcji w systemach jakości żywności oraz rolnictwa 4.0. Operacje skoncentrowane będą w zakresie produkcji i przetwarzania produktów rolnych i będą dotyczyć problemów/potrzeb rolnika/gospodarstwa rolnego. Utworzenie grup EPI w ramach Wsparcia przygotowawczego powinno nastąpić do końca 2026 r, aby możliwe było przystąpienie i rozliczenie operacji z obowiązkowego etapu Realizacji operacji.

Relacja:

Konferencję otworzył Mariusz Litwinowicz, Dyrektor OODR, a następnie Mariusz Drożdż, broker innowacji w województwie opolskim, przybliżył uczestnikom Działanie M16 „Współpraca” w ramach PROW 2014-2020 oraz założenia funkcjonowania Grup Operacyjnych, metody tworzenia, a także dobre przykłady krajowe i zagraniczne. Podsumował również dotychczasowe nabory. Natomiast przybyły na konferencję Wojciech Maj, broker innowacji z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, zaprezentował zasady nadchodzącego w przyszłym roku wsparcia w ramach Interwencji 13,5 „Współpraca” w ramach WPR na lata 2023-2027.

Pierwszego dnia konferencji gleboznawcy, Dr Ryszard Bandurowski i Dr Katarzyna Łuczak, przedstawili wyniki badań nad nowymi trendami w stosowaniu azotu i technologii uprawy rzepaku.

W konferencji udział wzięli również członkowie kilku Grup Operacyjnych założonych podczas ostatniego naboru na KŁŻ, czyli Krótkie Łańcuchy Żywności. Pani Bogusława Szpak z Radyni, liderka Grupy Operacyjnej „Opolski Szlak Bursztynowy”, opowiedziała w jaki sposób przerabia mięso wołowe, robi domowe wypieki, wydaje gotowe posiłki oraz sprzedaje jaja i surowe mleko. Jej mąż, Leon Szpak, w drugiej grupie o nazwie „Górna Odra”, której jest liderem, opowiedział o tym, jak przerabia mleko krowie w ramach MLO, wytwarzając sery: dojrzewające podpuszczkowe i twarogi oraz jogurty. Na koniec dnia, przed ożywioną dyskusją, wystąpił pszczelarz, Szymon Artwik, który z kolei jest liderem kolejnej Grupy Operacyjnej „Nyskie Smaki Natury”.

Drugi dzień konferencji również obfitował w ciekawe wykłady i dyskusje. Prof. Katarzyna Szwedziak z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu zaprezentowała wykład o sztucznej inteligencji i innowacyjnej metodzie oceny wybranych wyróżników jakości ziarna w czasie magazynowania. Po niej wystąpił dr Marcin Markowicz, który jako pracownik Top Farms przedstawił relację z podróży po Kanadzie, Australii, Nowej Zelandii, wyspach Polinezji i Japonii w ramach stypendium „Nuffield International Farming Scholars – w poszukiwaniu praktyk rolnictwa regeneratywnego”. Jako ostatni zaprezentowali się prowadzący gospodarstwo demonstracyjne i liderzy Grupy Operacyjnej „Rolnicy z Okolicy” Anna i Sławomir Górka z Masowa.

Więcej



Budowanie efektywnej współpracy

Organizator: Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie

Forma: szkolenia

Data: 21-22, 27-28 listopada 2023 r.

Miejsce: woj. mazowieckie

Grupa docelowa: członkowie grup operacyjnych EPI, potencjalni członkowie grup operacyjnych EPI, rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, mieszkańcy obszarów wiejskich, partnerzy SIR, partnerzy systemu AKIS.

Cel: nabycie kompetencji w zakresie umiejętności pracy w zespole oraz skutecznego współdziałania w grupie, które są niezbędne we współpracy pomiędzy członkami Grup Operacyjnych EPI. Rozwój umiejętności interpersonalnych beneficjentów jest niezbędny przy zawiązywaniu nowych Grup oraz we współpracy pomiędzy członkami już istniejących Grup Operacyjnych. Ułatwienie, a także zwiększenia efektywności współpracy, pomiędzy potencjalnymi beneficjentami działania M16 PROW 2014-2020, na rzecz realizacji wielopodmiotowych przedsięwzięć w zakresie innowacji.

Relacja:

160 uczestników szkoleń pn. „Budowanie efektywnej współpracy” poznało narzędzia komunikacyjne i budowało efektywne relacje w zespole.

Warszawskie szkolenia odbywały się pod okiem ekspertów – trenerów, którzy wykorzystywali do realizacji szkolenia warsztaty, ćwiczenia, ankiety oraz scenki.



Więcej



Innowacyjne praktyki przedsiębiorczości „AGROLIGA 2023”



Organizator: [Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu](#)

Forma: konkurs, wyjazd studyjny

Data: 28 listopada 2023 r.

Miejsce: woj. dolnośląskie

Grupa docelowa: rolnicy, właściciele gospodarstw rolnych uczestniczących w konkursie, mieszkańcy obszarów wiejskich, uczestnicy konkursu lat ubiegłych, przedstawiciele doradztwa rolniczego, przedstawiciele instytucji działających na rzecz rolnictwa, osoby zainteresowane podejmowaniem i rozwojem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Cel: stworzenie sieci kontaktów na obszarach wiejskich, zwiększenie zainteresowania wdrażaniem inicjatyw oraz aktywizację mieszkańców wsi na rzecz podejmowania przedsięwzięć w zakresie zarówno rozwoju obszarów wiejskich jak również wspierania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Dodatkowo będzie stanowić przekaz bardzo istotnych informacji dla mieszkańców wsi i obszarów wiejskich o możliwościach rozwoju, wdrażanych inicjatywach realizowanych na obszarach wiejskich podczas realizowanego spotkania.

Relacja:

AgroLiga to konkurs dla rolników i agropresiębiorstw, którzy wyróżniają się osiąganymi efektami technologicznymi i ekonomicznymi, rozwijają działalność przy pomocy funduszy unijnych oraz angażują się w życie lokalnych społeczności. Konkurs prezentuje dorobek rolników i firmy funkcjonujących w tym obszarze. Współzawodnictwo w konkursie to także sposób na promocję i przekazywanie informacji handlowych o gospodarstwie lub przedsiębiorstwie. Zenon Dziechciaronek ze Świąćka w powiecie kłodzkim i Młyn Zbożowy Cieplice w powiecie karkonoskim to wojewódzcy mistrzowie tegorocznej AgroLigi na Dolnym Śląsku.

[Więcej](#)



Olejarnia Brzezinki i Sernica Dolnośląska to dwa gospodarstwa, należące do laureatów konkursu AgroLiga, które odwiedzili uczestnicy wyjazdu zorganizowanego przez DODR. Jednodniowy wyjazd studyjny „Innowacyjne praktyki przedsiębiorczości AgroLiga 2023” odbył się 28 listopada.

W wyjeździe do gospodarstw, będących przykładem przedsiębiorczości na obszarach wiejskich województwa dolnośląskiego, wzięli udział dla dolnośląscy rolnicy, laureaci wojewódzkich edycji konkursu AgroLiga oraz przedstawiciele doradztwa i świata nauki.

[Więcej](#)



Organizator: [Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu](#)

Forma: olimpiada

Data: 28 listopada 2023 r.

Miejsce: woj. pomorskie

Grupa docelowa: producenci rolni, mieszkańcy obszarów wiejskich, uczniowie i studenci szkół rolniczych posiadający gospodarstwo rolne lub współgospodarujący w gospodarstwie rolnym.

Cel: przekazanie i poszerzenie wiedzy uczestników nt. zastosowania innowacyjnych produktów, procesów i technologii, a także innowacyjnej organizacji pracy, jakie można wdrożyć w gospodarstwach rolnych oraz

w rozwoju obszarów wiejskich. Popularyzowanie wiedzy o innowacjach w rolnictwie, wpłynie także na aktywizację uczestników w zakresie pogłębiania wiedzy nt. Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz działania „Współpraca”.

Relacja:

28 listopada br. we wszystkich powiatach województwa pomorskiego młodzi rolnicy stanęli do rywalizacji w etapie powiatowym Olimpiady „Innowacyjny Młody Rolnik”, której organizatorem jest Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu. Uczestniczyło w niej 258 osób.

Uczestnicy w pierwszym etapie rozwiązywali test składający się z 60 pytań m.in. z produkcji roślinnej, produkcji zwierzęcej, ekonomiki, zarządzania, bezpieczeństwa i higieny pracy, zagadnień dotyczących Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) oraz Krajowego Planu Strategicznego WPR, ekologii, OZE, przedsiębiorczości i WGD. Czterech najlepszych uczestników przeszło do drugiego etapu i odpowiadało na pytania przed komisją egzaminacyjną.

[Więcej](#)

12 grudnia 2023 roku w Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Lubaniu odbył się finał wojewódzkiej olimpiady „Innowacyjny Młody Rolnik”. Uczestników oraz przybyłych gości powitał Andrzej Dolny – Dyrektor PODR w Lubaniu.

W powiatowych eliminacjach udział wzięło 258 osób z całego województwa pomorskiego a w finale wojewódzkim uczestniczyło 43 laureatów.

W pierwszej części uczestnicy rozwiązywali test, składający się z 60 pytań z zakresu: produkcji roślinnej, produkcji zwierzęcej, zagadnień dotyczących Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR), OZE, ekologii i ochrony środowiska, BHP, mechanizacji, ekonomiki rolnictwa, przedsiębiorczości i WGD, zagadnień dotyczących Planu Strategicznego WPR. Do ścisłego finału zakwalifikowało się 5 uczestników z najwyższą liczbą punktów z testu. W części ustnej finałiści odpowiadali na wylosowane pytania przed komisją konkursową w składzie: Katarzyna Jasińska – Przewodniczący Komisji, PODR w Lubaniu, Ewa Szymańska – PODR w Lubaniu, Agnieszka Jereczek – PODR w Lubaniu, Grzegorz Manowski – PODR w Lubaniu oraz Aneta Strzelecka – p.o. nadinspektora pracy kierownika oddziału PIP Oddział w Starogardzie Gdańskim.

[Więcej](#)



Wołowina Wysokiej Jakości

Organizator: [Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Karniowicach](#)

Forma: wyjazd studyjny

Data: 28-30 listopada 2023 r.

Miejsce: Bronów, Bielsko-Biała

Grupa docelowa: hodowcy bydła mięsnego, doradcy.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie produkcji mięsa wołowego co przełoży się na rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Wymiana wiedzy i doświadczeń w sposób znaczący wpłynie na rozwój branży mięsnej i ułatwi dostęp klientów do wołowiny wysokiej jakości. Celem operacji jest również promowanie krótkich łańcuchów

dostaw. Szkolenie z rozbioru mięsa wzmocni przepływ wiedzy branżowej i specjalistycznej, a także przyczyni się do promowania dobrych praktyk w tym zakresie.

Relacja:

W pierwszym dniu wyjazdu grupa uczestników, wraz z doradcami MODR, oraz Ewelina Udzielą i Marcinem Radeckim – selekcjonerami Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego udała się do miejscowości Bronów. To właśnie tam swoje gospodarstwo prowadzi Artur Zmełty, który jako pierwszy w tym powiecie rozpoczął działalności RHD skoncentrowaną na mięsie wołowym i produktach z niego otrzymywanych, znanych pod nazwą - Podbeskidzka Wołowina. Po przyjeździe na miejsce uczestnicy zostali oprowadzeni po całym gospodarstwie, które oprócz bydła mięsnego rasy Limousine, utrzymuje również duże stado bydła mlecznego. W tym czasie gospodarz przedstawił początki działalności RHD, sposób pracy na gospodarstwie, oraz określił dalszy kierunek zmian i rozwoju. Następnie uczestnicy mieli czas na odpowiednie przygotowanie się do wzięcia udziału w warsztatach rozbioru tuszy wołowej, które zostały poprowadzone przez Artura Zmełtego. Na koniec nastąpiło meritum szkolenia – rozbiór tuszy wołowej.

Drugi dzień został poświęcony na bloki tematyczne dotyczące teorii oraz wymagań prawnych z zakresu prowadzenia Rolniczego Handlu Detalicznego, czy rozbioru tuszy i przetwórstwa w gospodarstwie. Rozpoczął się on od wykładu Powiatowego Lekarza Weterynarii w Bielsko-Biała – lek.wet. Izabeli Handwerker. W przygotowanej przez siebie prezentacji poruszyła zagadnienia takie jak wymagania weterynaryjne dla prowadzenia produkcji i sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej, oraz wymogów i prowadzenia RHD. Następnie pracownik Działu Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa – Angelika Magiera poprowadziła wykłady z zakresu antybiotykoodporności: zagrożeń, aktualnej sytuacji w Europie i na świecie, oraz możliwych sposobach dalszego ograniczania tego zjawiska. Następnie uczestnicy zostali zaznajomieni z prezentacją dotyczącą uboju z konieczności gospodarskich zwierząt kopytnych, oraz aktualną sytuacją prawną w tym zagadnieniu. Cykl wykładów zakończyło wystąpienie Kierownik Działu Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa – Ewy Ryjak, która skupiła się na przedstawieniu Ekoschematu -Dobrostan w szerszej perspektywie.

Ostatni dzień wyjazdu studyjnego został poświęcony na kolejne zajęcia praktyczne w Podbeskidzkiej Wołowinie – gospodarstwo rolne Artur Zmełty w Bronowie. W trakcie ich trwania uczestnicy mieli możliwość obserwacji oraz brania udziału w warsztatach poświęconych przetwórstwu mięsa wołowego, oraz jego kulinarnym aspektom.

[Więcej](#)



Efektywne wykorzystanie potencjału hodowlanego rodzimych ras w lokalnej gastronomii na modelowym przykładzie gęsi kołudzkiej

Organizator: [Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli](#)
Forma: warsztaty
Data: 29 listopada 2023 r.
Miejsce: Janowiec

Grupa docelowa: rolnicy, przetwórcy, osoby zainteresowane tematyką, z terenu województwa lubelskiego.

Cel: rozpowszechnianie wśród mieszkańców obszarów wiejskich województwa lubelskiego przetwórstwa mięsa z własnego gospodarstwa na małą skalę oraz promowanie krótkich łańcuchów dostaw żywności.

Relacja:

Gęś, a raczej gęszyna to mięso, które jadamy zdecydowanie zbyt rzadko. A szkoda, bo trudno przecenić zalety mięsa z gęsi - zarówno te smakowe, jak i zdrowotne. Gęsi to ptaki, które nie nadają się do chowu przemysłowego, ich mięso nie jest więc zatrute antybiotykami i nieodpowiednimi paszami. Warto częściej po nie sięgać, nie tylko z okazji dnia Świętego Marcina czy świąt w ogóle. Gęś kołudzka – biała owsiana, wykorzystana na warsztatach, oprócz niezaprzeczalnych walorów smakowych, jest idealna do przetwórstwa mięsnego. Została wyhodowana w Instytucie Zootechniki w Kołudzie Wielkiej i zarejestrowana jako odrębna rasa w 2013 roku. Jej tuszka jest mięsna i odpowiednio tłusta.

Warsztaty zorganizowane przez Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie poprowadzili – ekspert kulinarny, pomysłodawca szlaku kulinarnego Niech Cię Zakole p. Piotr Lenart, p. Błażej Mirola zastępca szefa kuchni w Pałacu Ostromecko oraz p. Piotr Wiedro szef kuchni w Restauracji Czarna Dama. W warsztatach uczestniczyli rolnicy, przetwórcy, osoby zainteresowane tematyką, z terenu województwa lubelskiego.

Podczas warsztatów uczestnicy dowiedzieli się jak efektywnie wykorzystać elementy tuszy w potrawach i wyrobach, możliwych do wdrożenia w tradycyjnym przetwórstwie z uwzględnieniem lokalnej tradycji kulinarnej. Aktywnie uczestniczyli w przygotowywaniu gęsi pieczonej, okras, półgęska, pierogów, barszczu cytrynowego i czerniny.

W części wykładowej naukowcy z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, dr hab. Dariusz Stasiak, prof. uczelni oraz prof. dr hab. Andrzej Junkuszew, zachęcali uczestników do przetwarzania i efektywnego wykorzystania surowca. Współcześnie krótkie łańcuchy dostaw traktowane są jako powrót do tradycyjnych systemów dystrybucji żywności. Coraz częściej konsumenci sięgają po żywność lokalną, nieprzetworzoną, dostarczaną nabywcom bezpośrednio od producentów rolnych. Krótkie łańcuchy dostaw gwarantują świeżość produktu, zwiększają świadomość konsumentów w zakresie wyborów żywieniowych oraz przyczyniają się do dbałości o środowisko.

Spotkanie, obfitujące w praktyczne informacje podane w przystępny sposób podczas wykładów i warsztatów technologiczno-gastronomicznych, było okazją do nawiązania kontaktów, wymiany doświadczeń i zainteresowania rodzimymi rasami zwierząt.

Więcej



Retencja sposobem na suszę rolniczą

Organizator: [Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie](#)
Forma: konferencja
Data: 29 listopada 2023 r.
Miejsce: woj. podlaskie

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele jednostek samorządowych oraz spółek wodnych, przedstawiciele instytucji świadczących usługi doradcze oraz inne osoby zainteresowane tematem.

Cel: uświadomienie uczestników wydarzenia w kwestii racjonalnego gospodarowania wodą oraz przedstawienie i omówienie dobrych praktyk, z zakresu gospodarki wodnej na obszarach wiejskich, w tym wykorzystujące nowoczesne systemy nawadniania ograniczające zużycie wody, oraz działania

ograniczające zanieczyszczenie wód gruntowych.

Relacja:

Konferencja pt. „Retencja sposobem na suszę rolniczą” została realizowana w ramach projektu „Optymalne gospodarowanie wodą w rolnictwie w ramach LPW”.



W wydarzeniu wzięło udział 120 osób, którymi byli przedstawiciele instytucji samorządowych, izb rolniczych, spółek wodnych, rolnicy, doradcy oraz inni zainteresowani gospodarowaniem wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich z terenu województwa podlaskiego.

Spotkanie otworzył Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. Wykładowcami byli Profesor Mateusz Grygoruk z SGGW w Warszawie oraz Profesor Mariusz Matyka z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, którzy omówili kwestie dotyczące problemów gospodarowania wodą w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Ponadto wykładowcy przedstawili dobre praktyki gospodarowania wodą w rolnictwie w tym szeroko omówili temat retencji. Dodatkowo uświadomili uczestników, że warto jest podejmować działania ograniczające zanieczyszczenie wód gruntowych.

Więcej



Uprawa winorośli przyszłością rozwoju województwa lubuskiego

Organizator: [Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego Kalsku](#)

Forma: konferencja

Data: 29-30 listopada 2023 r.

Miejsce: Winnica Mierzęcín

Grupa docelowa: winiarze, rolnicy, uczestnicy spotkań zespołów tematycznych, przetwórcy, partnerzy SIR, przedstawiciele instytucji naukowych, samorządowych i doradczych zainteresowani innowacjami w uprawie winorośli na poczet rozwoju sieci innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: identyfikacja nowatorskich rozwiązań w dziedzinie winiarstwa oraz informowanie o wynikach prac naukowo-badawczych w ramach projektu działania "Współpraca". Transfer wiedzy z zakresu nowoczesnych rozwiązań w uprawie winorośli ze szczególnym uwzględnieniem cięcia letniego. Wpływ cięcia letniego na parametry jakościowe owoców winorośli. Podniesienie świadomości w zakresie nowoczesnej uprawy winorośli, innowacyjnego podejścia do technologii przetwórstwa owoców wpływającego na podniesienie walorów produkowanego wina oraz znaczenie winiarstwa w województwie lubuskim.

Relacja:

Pierwszy dzień konferencji należał do merytoryki winiarskiej z udziałem cenionych w świecie winiarstwa prelegentami. Wśród wykładowców gościliśmy dr. hab. Jerzego Liska, prof. nadzw. Instytutu Ogrodnictwa PIB w Skierniewicach, absolwenta Wydziału Ogrodnictwa i Uprawy Winorośli Uniwersytetu Rolniczego w Pławdiw (Bułgaria). Podczas konferencji profesor zaprezentował dwa autorskie wykłady pn. „Nowości odmianowe do krajowych winnic” oraz „Zabiegi pielęgnacyjne, nawożenie i ochrona krzewów w nowoczesnej winnicy”. Podczas wykładu zaprezentowane zostały nowości odmianowe do krajowych winnic, najczęściej uprawiane odmiany winiarskie w Polsce, cechy użytkowe wybranych odmian winiarskich, ponadto opisane zostały zabiegi pielęgnacyjne (zasady cięcia zimowego i letniego), tematyka nawożenia winnicy (organiczne i zielone) i ochrona krzewów w nowoczesnej winnicy, pielęgnacja gleby, ochrona przed chorobami i szkodnikami, w tym opisana została profilaktyka i niechemiczne metody ochrony przed patogenami grzybowymi.

Druga prezentacja, jakże odmienna, przeniosła wszystkich uczestników w świat winnic. Profesor dr hab. Tadeusz Baranowski, goszczący nie po raz pierwszy na lubuskiej konferencji winiarskiej, przeniósł uczestników w egzotyczne strony Południowego Kaukazu a dokładnie winnic położonych w Azerbejdżanie. Zwieńczeniem wykładów była prelekcja dr. inż. Jana Gembarcy z-cy Dyrektora LODR Kalsk pn. „Wpływ stosowania nawadniania i chitozanów na walory jakościowe owoców winorośli”. Z wielkim profesjonalizmem i pasją Dyrektor przedstawił i omówił wyniki badań, które zostały przeprowadzone w dwóch lubuskich winnicach.

Pierwszy dzień konferencji zamknęły ciekawe prezentacje przedstawicieli wszystkich lubuskich winnic, obecnych podczas konferencji.

W drugim dniu konferencji uczestnicy zapoznali się z dokładną charakterystyką Winnicy Mierzęcín, którą zaprezentowała pani Monika Pater. Głównym punktem prezentacji winnicy było przedstawienie działania innowacyjnego sprzętu dedykowanego do przeciwdziałania przymrozkom. Przedmiotem prezentacji było uruchomienie maszyny Frostbuster zabezpieczającej przed przymrozkami po 60 m z każdej strony areálu winnicy. Winiarze z wielkim zaciekawieniem poznawali nową technologię dedykowaną do walki z przymrozkami.

Więcej

Współczesne rozwiązania dla gospodarowania wodą w rolnictwie



Organizator: [Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiu](#)
Forma: konferencja
Data: 30 listopada -1 grudnia 2023 r.
Miejsce: Podlesie k. Głucholaz

Grupa docelowa: potencjalni partnerzy LPW, partnerzy LPW, przedstawiciele jednostek naukowych, samorządów terytorialnych, spółek wodnych, rolnicy, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego, oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: ułatwienie wymiany wiedzy pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w Lokalnym Partnerstwie do spraw wody. Stworzenie możliwości wymiany

doświadczeń z zakresu gospodarowania wodą na obszarach wiejskich. Promowanie rozwiązań w gospodarowaniu wodą, wymiana wiedzy oraz upowszechnianie doświadczeń w gospodarce wodnej. Wszystko to ma prowadzić do budowania kontaktów i transferu wiedzy: nauka – doradztwo – praktyka. Transfer wiedzy na temat właściwego funkcjonowania spółek wodnych wraz z ich wsparciem, możliwości dofinansowania inwestycji wodnych, działalność spółek i zasad korzystania z wód oraz pozyskania zgód wodnoprawnych. Podniesienie świadomości na temat deficytu wody oraz potrzeb nawodnień roślin uprawnych. Pozyskanie nowych partnerów do Lokalnego Partnerstwa do spraw wody w województwie opolskim. Wypracowanie wspólnych działań w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich.

Relacja:

W pierwszym dniu konferencji Marcin Oszańca – Dyrektor Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, przedstawił działania realizowane przez Samorząd Województwa Opolskiego w ramach PROW 2014-2020, natomiast Kierownik Nadzoru wodnego w Kluczborku – Krzysztof Peciak przybliżył Program Kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych. Tematykę związaną z gospodarką wodną na obszarze zlewni rzek województwa opolskiego omówił prof. dr hab. inż. Mirosław Wiatkowski z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Innowacyjne metody monitoringu zmian w przestrzeni rolniczej przybliżyła słuchaczom dr inż. Barbara Wiatkowska z Uniwersytetu Opolskiego. Dane teledetekcyjne ze względu na szybki rozwój sektora kosmicznego są aktualnie jednym z podstawowych źródeł dostarczających informacji o charakterze przestrzennym na temat procesów i zmian zachodzących środowisku przyrodniczym, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru rolnictwa. W referacie przedstawione zostały możliwości zobrazowań satelitarnych w monitoringu zmian przestrzeni rolniczej na wybranych przykładach, m.in.: detekcja klas pokrycia i użytkowania gruntów, ocena stanu kondycji roślinności i struktury upraw oraz zróżnicowanie środowiska przyrodniczego i wyznaczanie stref buforowych. Poza interesującymi prelekcjami odbył się również panel dyskusyjny na temat wody w rolnictwie, na którym można było uzyskać odpowiedzi na nurtujące pytania.

Drugiego dnia uczestnicy wysłuchali wykładu dr hab. inż. Tomasza Kowalczyka z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, na temat wyzwań i perspektyw w kształtowaniu zasobów wodnych w krajobrazie rolniczym w obliczu postępujących zmian klimatu. Z nowoczesnymi rozwiązaniami retencyjnymi dla sektora rolniczego zapoznała gości Pani Nadzeya Fialkouskaya z Grupy Pietrucha, a zasady wsparcia spółek wodnych i ich związków przez Wojewodę Opolskiego omówiła Anna Kabala, reprezentująca Opolski Urząd Wojewódzki w Opolu. Omówione zostały także możliwości współpracy między gminami, a Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie w zakresie zadań związanych z retencją wody i jej wykorzystaniem na potrzeby rolnicze. Przykłady zrealizowanych działań sprzyjających retencji, na podstawie swojego gospodarstwa rolnego zobrazował pan Marek Olejnik.

Więcej



Wielu producentów i usługodawców – jedna marka lokalna

Organizator: Podlaski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego w
Szepietowie
Forma: konferencja
Data: 30 listopada - 1 grudnia
2023 r.
Miejsce: Nadbużański Ośrodek
Promocji Produktu Lokalnego
(NOPPL) – „Zagubek” w
Drohiczyźnie

Grupa docelowa: producenci żywności wysokiej jakości, przedsiębiorcy, rolnicy, przedstawiciele instytucji świadczących usługi doradcze, mieszkańcy obszarów wiejskich i osoby zainteresowane tematyką.

Cel: upowszechnianie nowatorskich rozwiązań w zakresie sieciowania i pakietowania usług pozarolniczych, produktów i warsztatów pod potrzeby kreowania wizerunku marki lokalnej, z potencjalnym udziałem GO EPI.

Relacja:

Wprowadzenia do tematu i omówienia szerszego tła zagadnienia dokonał Wojciech Mojkowski – dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. Uczestnicy mieli sposobność wysłuchać prelekcji ekspertów-praktyków zaangażowanych w tematykę budowania współpracy między producentami i przedsiębiorcami, a także tworzenia środowiska sprzyjającego opracowaniu marki lokalnej.

Pierwszego dnia uczestnicy mieli okazję zapoznać się z referatem Agnieszki Wojtkowskiej z Lokalnej Grupy Działania (LGD) „Tygiel Doliny Bugu”, pt. Działania konsolidacyjne realizowane metodą LEADER mające na celu wykorzystanie potencjału gospodarczego regionu w kierunku tworzenia marki lokalnej (najlepsze praktyki).

Kolejna prelegentka – Małgorzata Olechowska, koordynatorka lubelskiej marki lokalnej, zapoznała uczestników z rezultatami projektu pt. Zasmakuj w tradycji – Lubelski Szlak Kulinaryny. Omówione przez nią przykłady działań brandowych z całą pewnością mogą stanowić źródło inspiracji dla podlaskich drobnych przetwórców i rolników.

Ostatnim, lecz nie mniej interesującym, wykładem pierwszego dnia spotkania było wystąpienie Justyny Paluch – prezeski Lokalnej Organizacji Turystycznej „Lot nad Bugiem” oraz koordynatorki Wiejskiego Ośrodka Warsztatowego.

Drugi dzień spotkania otworzył wykład Joanny Korpysz, koordynatorki NOPPL „Zagubek”. Zaprezentowała ona „Zagubek” jako doskonały przykład marki miejsca konsolidującej producentów żywności najwyższej jakości.

W dalszej kolejności zebrani zapoznali się z prelekcjami specjalistek Działu Rozwoju Obszarów Wiejskich Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.

Dorota Półtorak – kierownik działu, w swoim wystąpieniu szczególnie akcentowała na działalność Podlaskiego Centrum Technologii Rolno-Spożywczych, funkcjonującego przy PODR Szepietowo. Podniosła kwestię oferty szkoleniowej PODR Szepietowo, skierowanej do organizacji grupowej współpracy typu KGW, czy stowarzyszenia – potencjalnych partnerów marki lokalnej.

Joanna Czarkowska – Koordynatorka Sekcji Wiejskiego Gospodarstwa Domowego przybliżyła specyfikę innowacyjnej formuły sprzedażowej e-bazarek. Omówiła najistotniejsze elementy związane ze sprzedażą i promocją produktów lokalnych.

Beata Puławska – specjalistka ds. żywności, żywienia i dziedzictwa kulinarnego, zreferowała w swoim wykładzie aktualne przepisy prawne związane z Rolniczym Handlem Detalicznym, jako formą działalności rynkowej producentów mogących zrzeszać się w celu współtworzenia marki lokalnej.

Więcej

Innowacyjne praktyki rolnicze – agroleśnictwo



Organizator: Mazowiecki
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Warszawie
Forma: konferencja online
Data: 1 grudnia 2023 r.
Miejsce: online

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, grup operacyjnych, jednostek naukowych, instytutów badawczych.

Cel: wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie poprzez zwiększenie świadomości w zakresie systemów agroleśnych oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie ochrony bioróżnorodności

i przeciwdziałania skutkom zmian klimatu. Podniesienie świadomości potrzeby upraw trwałych i rolnych na jednym terenie, mających na celu zatrzymanie wody w glebie przy wykorzystaniu zjawiska allelopatii. Ułatwienie kontaktów i wymianę doświadczeń między nauką a praktyką.

Relacja:

Konferencja otwarta przez Sławomira Piotrowskiego – dyrektora Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego rozpoczęła się od omówienia przez Andrzeja Niemirka naczelnika Wydziału Działów Leśnych z Departamentu Płatności Bezpośrednich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, interwencji leśnych i zadrzewieniowych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

W zagadnienia systemów rolno-leśnych wprowadził uczestników konferencji dr Robert Borek z Zakładu Biogospodarki i Analiz Systemowych z Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

Funkcje zadrzewień na terenach rolniczych omówił dr inż. Jacek Zajączkowski z Katedry Hodowli Lasu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

Eksperti Instytutu Badawczego Leśnictwa omówili główne czynniki abiotyczne i biotyczne powodujące szkody w lasach.

Biotyczne czynniki chorobotwórcze przedstawiła dr inż. Hanna Szmidla. Do biotycznych czynników chorobotwórczych zalicza się wirusy, fitoplazmy, bakterie, grzyby, lęgnowce, rośliny pasożytnicze i półpasożytnicze. Omówiła także najczęściej występujące choroby, w tym patogeny, rośliny żywicielskie, objawy chorobowe, warunki sprzyjające do rozwinięcia się choroby oraz metody zapobiegania i ochrony.

Dr inż. Tomasz Jabłoński zaprezentował najczęstsze szkodniki drzewostanów sosnowych, liściastych, upraw i młodników oraz korzeni.

Na zakończenie konferencji bariery i szanse rozwoju systemów rolno-leśnych w Polsce przedstawił dr Roberta Borka. Wykładowca wskazał dobre przykłady zagranicznych gospodarstw z systemami rolno-leśnymi, a także międzynarodowe projekty zajmujące się systemami rolno-leśnymi.



Więcej



Nowoczesne metody produkcji trzody chlewnej

Organizator: [Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie](#)
Forma: konferencja
Data: 7 grudnia 2023 r.
Miejsce: Jeżewo Stare

Grupa docelowa: hodowcy i producenci trzody chlewnej, naukowcy, przedstawiciele z instytucji z otoczenia rolnictwa.

Cel: podnoszenie kwalifikacji z zakresu żywienia, organizacji produkcji i konkurencyjności gospodarstw. W wyniku zaistniałych zagrożeń związanych z występowaniem ASF, wysokimi kosztami prowadzenia produkcji oraz niestabilną sytuacją na rynkach rolnych hodowcy trzody chlewnej muszą na każdym etapie produkcji zadbać o jak najwyższe wyniki produkcyjne.

Relacja:

Wydarzenie otworzył Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie – Wojciech Mojkowski. Przywitał on przybyłych gości oraz wykładowców, którymi byli dr n. wet. Jarosław Wojciechowski – lekarz weterynarii prowadzący prywatną praktykę, specjalizujący się w chorobach świń i rozrodzie zwierząt oraz dr n. Artur Jabłoński ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Dyrektor w swoim wystąpieniu zwrócił szczególną uwagę na wielkość pogłowia świń w kraju i w naszym województwie. W woj. podlaskim pogłowie trzody chlewnej na przestrzeni ostatnich lat znacząco zmalało i obecnie kształtuje się na poziomie ok. 330 tys. szt., a jeszcze w 2011 r. było to ponad 1 mln szt. Dyrektor nadmienił, iż tego typu konferencja stwarza doskonałe możliwości spotkania hodowców świń z naukowcami i umożliwia wymianę wiedzy i doświadczeń.

Pierwszym punktem programu było wystąpienie Tadeusza Kruszewskiego – kierownika Działu Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa (DPR), który zaprezentował aktualną sytuację rynku trzody chlewnej na świecie, w Unii Europejskiej oraz w Polsce. Kierownik DPR zwrócił uwagę, że w Polsce zmniejsza się pogłowie świń i na przestrzeni ostatnich 18 lat zmniejszyło się blisko o połowę. Wzrasta wielkość utrzymywanych stad przy jednoczesnym spadku gospodarstw specjalizujących się w produkcji trzody chlewnej. W województwie podlaskim w 2014 r. było ok. 24 tys. stad, a dzisiaj jest to mniej niż 1,5 tys. stad. W naszym województwie najwięcej świń utrzymywanych jest w powiecie białostockim, monieckim, bielskim, suwalskim i wysokomazowieckim.

Dr n. wet. Jarosław Wojciechowski przeprowadził dwie prelekcje. Pierwsza dotyczyła tematu: „Bioasekuracja – zasady współpracy między lekarzem weterynarii a hodowcą”, gdzie szczególnie podkreślił istotę bioasekuracji, jej wpływ na przenoszenie się patogenów chorobotwórczych, zwłaszcza wirusa afrykańskiego pomoru świń. Drugi wykład dotyczył problemów w tuczu trzody chlewnej. Doktor za główne problemy uznał dużą śmiertelność prosiąt w trakcie ich odchowu oraz nieodpowiednio zbilansowane pasze, zwłaszcza pod względem ilości białka.

Dr n. wet. Artur Jabłoński podczas trwania wykładu pt.: „Dlaczego i w jaki sposób musimy ograniczyć stosowanie antybiotyków w produkcji trzody chlewnej” zwrócił uwagę na sposób podawania antybiotyków, gdy już wystąpi konieczność ich zastosowania. Podkreślił, iż należy ściśle trzymać się określonych na ulotce leku dawek i czasu stosowania preparatu, a gdy istnieje możliwość to należy szukać naturalnych metod walki z chorobami. Druga prelekcja doktora dotyczyła współczynnika konwersji paszy jako parametru oceny zdrowotności i opłacalności. Współczynnik ten określa ilość zużytej paszy na przyrost kilograma masy ciała zwierzęcia i im jest niższy tym opłacalność tuczu jest większa. W produkcji trzody chlewnej pasza stanowi około 60% kosztów, więc istotne jest by dawki pokarmowe były dostosowane do odpowiedniej grupy technologicznej.

Więcej



Innowacyjne praktyki rolnicze – przykłady innowacyjnych rozwiązań



Organizator: [Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie](#)

Forma: konferencja online

Data: 8 grudnia 2023 r.

Miejsce: online

Grupa docelowa: rolnicy, przedsiębiorcy z branży rolnej, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego, jednostek naukowych, instytutów badawczych.

Cel: poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy doradztwem a praktyką rolniczą w województwie mazowieckim.

Relacja:

Konferencja otwarta przez Sławomira Piotrowskiego – dyrektora Mazowieckiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

Temat oraz rodzaje Interwencji pszczelarskich w ramach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027 pomocy przybliżył Jacek Parszewski z Departamentu Rynków Rolnych i Transformacji Energetycznej Obszarów Wiejskich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju

Wykład: „Badania naukowe mające aplikacyjne zastosowanie w pszczelarstwie” poprowadził dr hab. Grzegorz Borsuk z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Przybliżył w nim sposoby walki z chorobami i szkodnikami pszczoł ze szczególnym uwzględnieniem warrozy, zgnilca amerykańskiego, nosemy pszczoł i motylicy pszczoł oraz metody ich zapobiegania. Omówiona została również terapia fagowa (fagoterapia) jako metoda leczenia zakażeń bakteryjnych wykorzystująca unikalne właściwości bakteriofagów.



W wykładzie „Pasieka na pazie kontrolowanych warunków i regulowanego mikroklimatu w ulu oraz kształtowanej produkcji pożytków” – dr hab. Zbigniew Kołtowski, prof. IO z Instytutu Ogrodnictwa PIB, omawiał projekt realizowany w ramach Europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa, którego przedmiotem jest produkcja miodu o podwyższonej jakości, bez użycia substancji aktywnych do zwalczania warrozy, poprzez stworzenie odpowiednich warunków dobrostanu dla pszczoł i upraw miododajnych oraz zapewnienie użytków i warunków glebowych dla uzyskania walorów pro-zdrowotnych i dobrej klasy cenowej.

Dr hab. inż. Krystian Marszałek z Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego PIB wygłosił wykład „Innowacyjny system ochrony rodzin pszczelich przed drobnoustrojami”. Dotyczył on chorób pszczoł wywoływanych przez bakterie, pierwotniaki, wirusy, grzyby, roztocze i owady.

Więcej

Szczyt Podlaskich Grup Operacyjnych



Organizator: Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie

Forma: konferencja

Data: 13 grudnia 2023 r.

Miejsce: woj. podlaskie

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, członkowie i potencjalni członkowie GO, osoby zainteresowane działaniem Współpraca.

Cel: prezentacja powstałych w ramach działania Współpraca grup operacyjnych działających w ramach województwa podlaskiego. Prezentowane grupy operacyjne brały udział w ramach naboru tzw.. małej

współpracy i dużej współpracy. Zapoznanie uczestników z wybranymi przykładami działających już GO, oraz wymiana doświadczeń związanych z wnioskowaniem czy też realizacją własnych operacji.

Relacja:

Konferencję otworzył Dyrektor Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie Wojciech Mojkowski. Podkreślił on wagę działań proinnowacyjnych, które w dużym stopniu wpływają na rozwój gospodarstw indywidualnych, ale również w szerszym zakresie obszarów wiejskich. Zaznaczył, że w województwie podlaskim działa już wiele grup realizujących projekty, które wzięły udział w programie „Współpraca”. Właśnie o tych grupach w dalszej części konferencji opowiadał Zbigniew Sokołowski broker innowacji z województwa podlaskiego. W swoim wystąpieniu skupił się na grupach operacyjnych MA-2 i Naczynia z Młyna aktualnie realizujących projekty wdrożeniowo badawcze. Omówił również sytuację związaną z rozliczaniem wsparcia przez grupy operacyjne realizujące projekty dotyczące zakładania oraz rozwoju krótkich łańcuchów dostaw. Uczestnicy mogli zapoznać się z przykładami grup operacyjnych działających na terenie województwa podlaskiego..

Na konferencję Szczyt Podlaskich Grup Operacyjnych została zaproszona ekspert w dziedzinie prowadzenia grup operacyjnych Karolina Kolańska. Prezentując kolejny temat z programu spotkania opowiedziała o zasadach tworzenia grup operacyjnych tych formalnych, ale i tych praktycznych, które wynikały z jej doświadczenia z doradzania powstającym grupom. Podkreśliła jak na początku bardzo ważną kwestią jest dobór odpowiednich konsorcjantów. Karolina Kolańska przedstawiła też formalne kwestie związane z założeniem grupy operacyjnej, która działa na zasadzie umowy konsorcjum podkreślając istotę pewnych zapisów w umowie. Ważne jest to, aby już na początku współpracy określić zadania każdego z konsorcjantów, zasady współpracy, kanały komunikacji, oraz podział praw własności intelektualnej. Podsumowując swoje wystąpienie zachęcała rolników do udziału w tym działaniu ponieważ daje ono wiele możliwości rozwoju swojej działalności, a przede wszystkim zastosowania czasami niekonwencjonalnych rozwiązań, które mogą okazać się ciekawymi osiągnięciami.

Tematem, który również był omawiany podczas konferencji był udział rolników przetwórców żywności w grupach operacyjnych, które chcą wziąć udział w naborach w ramach „dużej współpracy”. Zasady aplikowania są trochę inne niż przy programach z „małej współpracy”, jednak możliwe do zrealizowania. Karolina Kolańska wspólnie z przedstawicielkami grup operacyjnych Barbarą Majoh i Lidią Morawską zaprezentowały dwie działające grupy operacyjne, które realizują projektu w ramach rozwoju krótkich łańcuchów dostaw.

Podczas konferencji uczestnicy mieli możliwość kompleksowego zapoznania się z możliwościami jakie daje rolnikom udział w działaniu „Współpraca”.



Spotkanie podsumowujące 2023 Zespołów Tematycznych ds. innowacji w rolnictwie

Organizator: [Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego Kalsku](#)

Forma: spotkanie

Data: 15 grudnia 2023 r.

Miejsce: woj. lubuskie

Grupa docelowa: rolnicy, winiarze, pszczelarze, producenci rolni, hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, właściciele gospodarstw agroturystycznych i ekologicznych, jednostki naukowe i samorządowe, specjaliści LODR i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Cel: transfer wiedzy, innowacyjne sieciowanie producentów rolnych w ramach KŁD i wymiana doświadczeń oraz dobrych praktyk w zakresie innowacyjnych rozwiązań w różnych dziedzinach rolniczych. Identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwania możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk np. rolników, organizacji wspierających sektor rolniczy, doradców, jednostek naukowych i samorządowych, przedsiębiorców czy hodowców.

Relacja:

Dobiegający końca rok 2023 był czasem bardzo intensywnych i owocnych działań lubuskich rolników w zakresie wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w zakresie technologii produkcji, marketingu oraz sprzedaży produktów w skróconym łańcuchu dostaw żywności. Kilukrotnie spotykano się z uczestnikami Zespołów: Hodowców Bydła (mięsnego i mlecznego), Pszczelarzy, Winiarzy, Rolnictw Ekologicznego oraz Lubuskich Grup Operacyjnych, aby zapoznać się z ich oczekiwaniami, wspólnie znaleźć sposoby rozwiązania nurtujących ich problemów, zaprezentować najnowsze rozwiązania technologiczne w branży rolniczej oraz pomóc w pozyskaniu środków finansowych na rozwój działalności.

W dniu 15 grudnia br., odbyło się spotkanie podsumowujące dla wszystkich uczestników Zespołów Tematycznych oraz specjalistów i doradców rolnych Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.

W mijającym roku, Lubuski Zespół SIR zaprosił uczestników poszczególnych Zespołów Tematycznych do udziału w spotkaniach, w których uczestniczyli przedstawiciele świata nauki oraz producenci branży rolniczej. Podczas majowych i wrześniowych imprez targowych zorganizowana została Strefa Wiedzy, miejsce w którym przedstawiciele Lubuskich Grup Operacyjnych prezentowali swoją działalność i dzielili się doświadczeniem z uczestnictwa w działaniu Współpraca oraz dobrymi praktykami w zakresie skracania łańcucha dostaw żywności. Ponadto, zorganizowane zostały warsztaty przetwórstwa w gospodarstwie z zakresu lawendy, piekarstwa i wyrobów wędliniarskich. Przygotowano trzy pokazy: innowacyjnego systemu zarządzania stadem (cyfrowego, w pełni zautomatyzowanego), fotografii kulinarnej oraz działalności lubuskich GO. Jesienią lubuscy pszczelarze wzięli udział w wyjeździe studyjnym pn. „Innowacyjne rozwiązania wspierające rozwój gospodarki pasiecznej. Wykorzystanie i przetwórstwo produktów pszczelich”. do województw lubelskiego i mazowieckiego oraz konferencji stanowiącej kontynuację i podsumowanie całego projektu.

Więcej



Świadome i bezpieczne przetwórstwo żywności pochodzenia zwierzęcego

Organizator: [Kujawsko-pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie](#)

Forma: warsztaty, szkolenie konferencja

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: woj. kuj-pom.

Grupa docelowa: rolnicy, lokalni przetwórcy, przedstawiciele doradztwa rolniczego oraz urzędów.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy z zakresu innowacyjnych rozwiązań w produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego. Wskazanie rozwiązań mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa i zdrowia konsumentów oraz ograniczenie strat żywności. Wymiana wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów małych przetwórców oraz poszukiwanie możliwości

ich rozwiązania.

Relacja: W ramach projektu zorganizowano:



Warsztaty (24 października 2023 r.) „Kulinarne wykorzystanie wołowiny wysokiej jakości”

Więcej



Cykl warsztatów (listopad 2023 r.), których prowadzącym był Pan Krystian Dreszler, znany szkoleniowiec, oraz aktywny producent prowadzący działalność MLO, z Nowego Miasta Lubawskiego masarz z dziada pradziada.

20 oraz 30 listopada 2023 r. - warsztaty rozbioru póżusz wieprzowych.

Więcej



Konferencję podsumowującą projekt (13 grudnia 2023 r.)

Więcej



Szkolenie online pn. „Praktyczne aspekty projektowania, wdrażania i utrzymania systemu HACCPw warunkach przetwórstwa rzemieślniczego” (6 grudnia 2023 r.)



Zarządzanie innowacyjną pasieką

Organizator: Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie

Forma: warsztaty, konferencja

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: woj. opolskie

Grupa docelowa: pszczelarze, osoby zawodowo i hobbystycznie zajmujące się prowadzeniem pasiek o różnej skali produkcji z terenu województwa opolskiego, osoby zainteresowane tematyką, członkowie kół pszczelarskich, doradcy rolni.

Cel: wspieranie i rozwój pszczelarstwa w zakresie zakładania pasiek oraz zarządzania nimi z wykorzystaniem innowacyjnych rozwiązań. Projekt ma wesprzeć pszczelarzy oraz podnieść wiedzę i świadomość społeczeństwa w zakresie aktualnych szans i zagrożeń w pszczelarstwie. Zapoznanie uczestników z aktualnymi problemami dotyczącymi obszar pszczelarstwa a także będą mieć szansę na poznanie nowych rozwiązań.

Relacja:



W ramach projektu zrealizowano 10 warsztatów dla początkujących pszczelarzy, których zakres tematyczny obejmował prace pasieczne od wiosny do późnej jesieni, kiedy opieka nad pszczołami i zarządzanie pasieką wymaga największej uwagi.

Zorganizowano szkolenie pn. „Zarządzanie innowacyjną pasieką”. Uczestnicy mogli zapoznać się z aktualnymi problemami dotyczącymi obszar pszczelarstwa a także będą mieć szansę na poznanie nowych rozwiązań.

Został wydany również poradnik pt. „Ekonomia w zarządzaniu innowacyjną pasieką”, który trafi do zainteresowanych odbiorców podczas szkoleń, warsztatów oraz innych wydarzeń i stoisk informacyjno-promocyjnych organizowanych przez Ośrodek.

Na jesień została zorganizowana konferencja pn. „Innowacyjna gospodarska pasieczna”, podczas której wykładowcy omówili zrównoważone praktyki w pszczelarstwie.

[Więcej](#)

Kujawsko-Pomorskie Dni Pola 2023



Organizator: Kujawsko-pomorski
Ośrodek Doradztwa Rolniczego w
Minikowie

Forma: Konferencja, materiał
filmowy

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: woj.kujawsko-pomorskie

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, pracownicy uczelni i jednostek naukowych, przedsiębiorcy, studenci kierunków rolniczych, inni zainteresowani tematyką projektu.

Cel: upowszechnienie i propagowanie na terenie województwa kujawsko-pomorskiego innowacji w produkcji roślinnej, szczególnie w ujęciu prowadzenia rolnictwa zrównoważonego. Popularyzacja postępu

hodowlanego roślin uprawnych jak i nowatorskich rozwiązań w obszarze technologii, nawożenia, ochrony roślin i nawadniania.

Relacja:

W ramach projektu 16 listopada 2023 r. odbyła się konferencja nt. plonowania nowych odmian pszenic w warunkach technologii gospodarstwa rolnego – podsumowanie upowszechnień w 2023 roku. Opracowano również filmy:



Omówienie metod zwalczania chwastów w uprawach ekologicznych

[Obejrzyj materiał filmowy](#)



Prezentacja drona oraz kamery multispektralnej w ocenie sanu roślin uprawnych.

[Obejrzyj materiał filmowy](#)



Prezentacja i omówienie chorób roślin występujących w warunkach naturalnych w podstawowych gatunkach roślin uprawnych.

[Obejrzyj materiał filmowy](#)



Podlaska agroturystyka z nowoczesną ofertą – promocja dobrych praktyk

Organizator: [Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie](#)

Forma: publikacja

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: n/d

Grupa docelowa: mieszkańcy obszarów wiejskich i miejskich, turyści poszukujący ciekawych kwater agroturystycznych w województwie podlaskim, wszyscy zainteresowani tematem agroturystyki.

Cel: promocja dobrych praktyk w agroturystyce województwa podlaskiego, jako pokłosie organizowanych w roku 2021 i 2022 konkursu na najlepszą kwaterę agroturystyczną. Konkurs promował gospodarstwa

agroturystyczne mające innowacyjne podejście do agroturystyki, stawiające na ulepszanie istniejących lub wprowadzanie nowych usług. Dzięki publikacji zostanie upowszechniona wiedza z zakresu przedsiębiorczości co może być inspiracją do tworzenia sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, usługodawcami.

Relacja:

Podlasie, malowniczy region Polski, skrywający w sobie bogactwo przyrody i tradycji, zaprasza do odkrycia niezwykłego świata agroturystyki. W najnowszej broszurze zatytułowanej "Podlaska agroturystyka z nowoczesną ofertą - promocja dobrych praktyk" przedstawiono wyjątkowe gospodarstwa agroturystyczne, które nie tylko zachwycają swoją bliskością natury, ale także prezentują nowoczesne podejście do gościnności.

Wszystkie zaprezentowane w publikacji gospodarstwa to laureaci konkursów zorganizowanych przez Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie w latach 2021 i 2022. Podzielone na dwie kategorie - od 1 do 5 pokoi oraz od 6 do 12 pokoi - te urokliwe miejsca stanowią doskonały przegląd różnorodności Podlasia.

Broszura nie tylko prezentuje sukcesy gospodarstw agroturystycznych, ale również ukazuje, jak aktywny udział w konkursach przyczynia się do promocji dobrych praktyk w agroturystyce. To inspirujące opowieści o przedsiębiorcach, którzy nie tylko rozwijają swoje gospodarstwa, ale także przyczyniają się do rozwoju całej branży.

[Pobierz broszurę](#)





Nauka praktyce - przykłady innowacyjnych rozwiązań

Organizator: Mazowiecki
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Warszawie
Forma: filmy
Data: IV kwartał 2023 r.
Miejsce: n/d

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, jednostek naukowych, instytutów badawczych, mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: ułatwianie wymiany wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

Filmy prezentujące przykłady innowacyjnych rozwiązań:

[Innowacyjna technologia magazynowania energii w produkcyjnych tunelach foliowych](#)

[Innowacje dla bioróżnorodności](#)

[Uprawy współrzędne jako innowacyjne zarządzanie glebą w sadzie \(metoda agroekologiczna\)](#)

[Pułapki do masowych odłowów szkodników](#)

[Nowoczesne metody kontroli wilgotności i zasolenia podłoża w uprawie roślin z wykorzystaniem czujników bezprzewodowych](#)

[Innowacyjne technologie uprawy wybranych gatunków roślin jagodowych](#)

[Innowacyjne technologie przechowywania owoców – szanse i zagrożenia](#)

[Wykorzystanie dronów do oceny szkód w uprawach](#)

[Wykorzystanie dronów i satelitów do oceny stanu upraw i optymalizacji nawożenia](#)

[Budowa systemu powiązań w obszarze innowacyjnych technologii odchowu cieląt oraz opasu końcowego](#)

[Opracowanie technologii opasu bydła mięsnego "Smart Feeding" z wykorzystaniem inteligentnego systemu do automatycznego monitoringu indywidualnej efektywności żywienia bydła opasowego "Smart Through" w celu minimalizacji śladu węglowego w produkcji wołowiny](#)

[Uprawa warzyw i ziół w technologii NFT z doświetlaniem](#)

[Monitoring jakości zbóż w Polsce](#)

[Preparaty bakteryjne do kiszenia warzyw i konserwacji pasz](#)

[Inteligentne zarządzanie gospodarstwem - Precision Livestock Farming](#)

[Aktualne trendy w hodowli roślin](#)

[Uprawa kukurydzy w Polsce w warunkach ekologicznych – rola agrotechniki i doboru odmiany](#)

[Nowoczesne metody hodowli odmian kukurydzy](#)

[Nowe trendy w rolnictwie – Rolnictwo precyzyjne w służbie rolnika](#)

[Innowacyjne rozwiązania w badaniach naukowych i ich wdrażanie do praktyki rolniczej](#)

Nauka dla rolnictwa

Organizator: [Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu](#)

Forma: Broszury

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: n/d

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, jednostki naukowe, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego, mieszkańcy obszarów wiejskich, inne podmioty zainteresowane tematem.

Cel: zaprezentowanie najnowszych zagadnień w zakresie produkcji zwierzęcej, roślinnej oraz w przetwórstwie, dzięki którym innowacje wprowadzane w pomorskich gospodarstwach będą bardziej dostępne

i zróżnicowane.

Relacja:

Przedmiotem projektu było przygotowanie broszur dotyczących innowacyjnych rozwiązań w zakresie produkcji roślinnej, zwierzęcej oraz w przetwórstwie dla pomorskich rolników. Tematyka była zgodna z najnowszą wiedzą uczelni rolniczych oraz potrzebami sektora rolnego. Broszury zostały wydrukowane i będą rozdyskrebowane w trakcie targów rolniczych, szkoleń, konferencji i innych spotkań organizowanych przez PODR w Lubaniu. Broszury wydane zostały również w wersji elektronicznej. Są opublikowane na stronie internetowej PODR w Lubaniu:



[Innowacyjne rozwiązania dla twojego ogrodu – ogród wertykalny](#)

[Rolniczy handel detaliczny w krótkich łańcuchach dostaw żywności](#)

[Gospodarstwa opiekuńcze jako innowacyjna forma działalności pozarolniczej](#)

[Innowacyjna amatorska uprawa pomidorów pod osłonami](#)



Innowacje w zrównoważonej produkcji owoców ziarnkowych na przykładzie rozwiązań holenderskich



Organizator: [Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach](#)
Forma: publikacja
Data: IV kwartał 2023 r.
Miejsce: n/d

Grupa docelowa: producenci owoców ziarnkowych, rolnicy zainteresowani uprawą owoców ziarnkowych, przedstawiciele jednostek doradczych, szkół rolniczych, instytucji i innych podmiotów działających na rzecz rozwoju sektora ogrodniczego, osoby zainteresowane tematem

Cel: upowszechnienie wiedzy na temat innowacyjnych rozwiązań stosowanych w produkcji owoców ziarnkowych ze szczególnym uwzględnieniem ich zrównoważonego wpływu na rolnictwo, na przykładach stosowanych z sukcesem w gospodarstwach holenderskich.

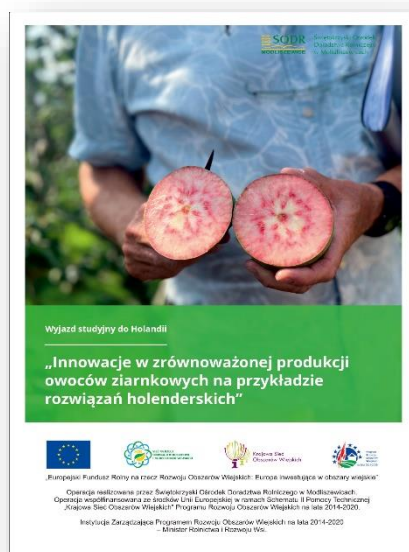
Relacja:

W województwie świętokrzyskim produkcja sadownicza jest dużym sektorem rolnictwa. Przeważającym gatunkiem w sadach ziarnkowych są jabłonie i grusze. Obecnie wiele jednostek naukowych w Europie i na świecie prowadzi liczne badania nad innowacyjnymi rozwiązaniami w doborze odmian i agrotechnice sadów jabłoniowych i gruszowych, zmierzających do coraz bardziej zrównoważonej produkcji. Dużą rolę w procesach doskonalenia technologii i dostosowywania ich do zrównoważonego rozwoju ma na rynku europejskim Holandia. Właśnie dlatego kierunkiem wyjazdu studyjnego w ramach operacji „Innowacje w zrównoważonej produkcji owoców ziarnkowych na przykładzie rozwiązań holenderskich” był ten kraj.

Wyjazd studyjny w praktyce pozwolił zaobserwować sprawdzone rozwiązania holenderskie, które być może, po dostosowaniu do warunków polskich, mogą zostać wdrożone w świętokrzyskich gospodarstwach, i które usprawnią ich pracę, zwiększą konkurencyjność na runku i zwiększą efektywność produkcji.

O tym jakie miejsca odwiedzili uczestnicy i co zobaczyli przeczytać można w bezpłatnej publikacji opracowanej przez ŚODR. Zapraszamy do lektury, która stać się może również dla Państwa inspiracją do wdrożenia nowych rozwiązań w produkcji ogrodniczej.

[Pobierz publikację](#)





Dobre praktyki i innowacyjne rozwiązania w dywersyfikacji dochodów na obszarach wiejskich

Organizator: Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach

Forma: publikacja

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: n/d

Grupa docelowa: rolnicy, właściciele gospodarstw agroturystycznych, producenci żywności na małą skalę, przedsiębiorcy, członkowie KGW, przedstawiciele jednostek doradztwa rolniczego z województwa świętokrzyskiego, przedstawiciele jednostek i podmiotów działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich, osoby zainteresowane tematem.

Cel: rozpowszechnienie wiedzy i przedstawienie dobrych praktyk oraz przedsiębiorczych inicjatyw z zakresu rozwoju turystyki wiejskiej, usług społecznych i małego przetwórstwa, w tym dystrybucji żywności i jej promocji, w celu poprawy rentowności gospodarstw wiejskich, budowania sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zajmującymi się działalnością okołorolniczą oraz przedstawienia innowacyjnych rozwiązań z tego zakresu społeczeństwu wiejskiemu.

Relacja:

W województwie świętokrzyskim przeważają gospodarstwa małe i niskotowarowe. Niestabilna sytuacja na rynkach sprzedaży produktów z podstawowej produkcji rolniczej zmusza właścicieli gospodarstw do poszukiwania co raz to nowszych źródeł dochodu. Ważne jest przy tym, aby nie dochodziło do porzucania pracy w rolnictwie oraz żeby skutecznie wykorzystać już posiadane zasoby gospodarstwa rolnego.

Fundamentalne pytanie w tym przypadku brzmi: jaki rodzaj dodatkowej działalności można rozpocząć na obszarach wiejskich, który zachowa „spójność” z dotychczasową produkcją rolniczą?

Odpowiedzi na to pytanie i inspiracji w tym temacie starali się znaleźć uczestnicy dwóch wyjazdów studyjnych, których celem było przedstawienie przedsiębiorczych inicjatyw z zakresu rozwoju turystyki wiejskiej, usług społecznych i małego przetwórstwa, w tym dystrybucji żywności i jej promocji, w celu poprawy rentowności gospodarstw wiejskich.

O tym jakie miejsca odwiedzili uczestnicy i co zobaczyli przeczytać można w bezpłatnej publikacji ŚODR. Zapraszamy do lektury, która stać się może również dla Państwa inspiracją do rozpoczęcia nowych form działalności na obszarach wiejskich.

[Pobierz broszurę](#)





Wpływ innowacyjnych rozwiązań technicznych na wartość gospodarstw rolnych

Organizator: [Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiu](#)

Forma: broszura

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: n/d

Grupa docelowa: rolnicy, doradcy rolni, mieszkańcy obszarów wiejskich oraz osoby zainteresowane tematem.

Cel: przybliżenie wiedzy fachowej i dobrych praktyk w zakresie wprowadzania i stosowania innowacyjnych rozwiązań technicznych w gospodarstwie. Dzisiejsze rolnictwo jest determinowane przez warunki przyrodnicze, technologiczne, organizacyjne i ekonomiczne. Aby osiągnąć

zadowalające wyniki produkcyjne w gospodarstwie niezbędnym staje się wprowadzanie nowych rozwiązań technologicznych w gospodarstwach rolnych, których stosowanie usprawnia pracę i przynosi korzyści ekonomiczne.

Relacja:

[Kliknij tutaj i pobierz broszurę](#)





Łączy nas wieś mazowiecka



Organizator: Mazowiecki
Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Warszawie

Forma: audycje w telewizji

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: n/d

Grupa docelowa: rolnicy, przedstawiciele doradztwa rolniczego, mieszkańcy obszarów wiejskich, osoby zainteresowane tematyką.

Cel: poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy doradztwem a praktyką rolniczą w województwie mazowieckim. realizowany poprzez aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich w celu

Tworzenie partnerstw oraz wspieranie aktywnego tworzenia sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zainteresowanymi oraz wspierającymi wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz realizację wspólnych projektów w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich.

Relacja:

Projekt obejmował nagranie i emisję cyklu audycji telewizyjnych, w których zaprezentowane zostały przykłady dobrych praktyk - wdrożonych innowacji, współpracy z nauką, dobrze funkcjonujących partnerstw, realizowanych projektów w rolnictwie, leśnictwie, produkcji żywności i na obszarach wiejskich.



[Kliknij tutaj, aby obejrzeć wszystkie odcinki](#)



Ryneczek Marszałkowski - Prosto od Rolnika



Organizator: [Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z/s w Bratoszewicach](#)

Forma: konferencja

Data: IV kwartał 2023 r.

Miejsce: Bratoszewice

Grupa docelowa: rolnicy, producenci żywności (RHD, dostawy bezpośrednie, sprzedaż bezpośrednia, produkcja marginalna, lokalna i ograniczona (MLO), przedstawiciele nauki, pracownicy jednostek doradztwa rolniczego.

Cel: zachęcenie rolników produkujących żywność do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w zakresie krótkich łańcuchów żywności oraz do udziału w projektach badawczo-wdrożeniowych, tj. przystąpienia do konsorcjów realizujących takie projekty w ramach działania "Współpraca". Rozwój lokalnych rynków produktów wysokiej jakości; podniesienie poziomu wiedzy w zakresie wspólnej promocji, budowania wspólnej marki; skracania łańcuchów dostaw wśród łódzkich rolników; budowanie świadomości konsumenckiej w zakresie produktów wytwarzanych przez lokalnych rolników.

Relacja:

W ramach projektu Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego zs. w Bratoszewicach utworzył w Łodzi ryneczek, jako nową, innowacyjną metodę bliższej współpracy i aktywizacji rolników do podjęcia wielopodmiotowego partnerstwa na rzecz tworzenia wspólnych, innowacyjnych projektów w ramach działania "Współpraca". W tworzenie i kreowanie ryneczka są zaangażowani rolnicy i producenci żywności, którzy aplikowali w ostatnim naborze do działania "Współpraca" i otrzymali dofinansowanie.

W ramach projektu odbyła się konferencja pn. „Działanie „Współpraca”- szansą na wielopodmiotowe partnerstwo i innowacyjne projekty” w której udział wzięli rolnicy, producenci żywności - wystawcy ryneczka zainteresowani przystąpieniem do wielopodmiotowych partnerstw aplikujących o środki w ramach działania "Współpraca" oraz przedstawiciele nauki i jednostek doradztwa rolniczego.

Konferencja odbyła się w dniu 5.10.2023 r.

Współpraca Grup Operacyjnych EPI w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, Współpraca sprzedażowa i logistyczna szansą na szybki rozwój gospodarstw – prezentacja Grupy Operacyjnej „Owocowo Mocni, Marketing produktów lokalnych, Małe przetwórstwo się opłaca - to tematy poruszane w trakcie konferencji podsumowującej projekt "Ryneczek Marszałkowski – Prosto od Rolnika".

W trakcie wydarzenia były również wystąpienia rolników, okazja do podsumowań wspólnych działań, wymiany doświadczeń i przedstawienia wspólnych planów na przyszłość.

Więcej



Mała przedsiębiorczość na obszarach wiejskich

Organizator: [Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli](#)
Forma: filmy
Data: IV kwartał 2023 r.
Miejsce: n/d

Grupa docelowa: rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele instytucji i organizacji działających na rzecz rolnictwa, osoby zainteresowane tematem.

Cel: ułatwianie transferu wiedzy w zakresie podejmowania nowych inicjatyw wspierających przedsiębiorczość na obszarach wiejskich w zakresie przetwórstwa i wytwarzania żywności, prowadzenia turystyki oraz lokalnych punktów usługowych.

Relacja:

W ramach projektu opracowano 4 filmy:



Wypiek chleba – [kliknij tutaj i obejrzyj film](#)



Agroturystyka Polana Winnica Lipowiec – [kliknij tutaj i obejrzyj film](#)



Słońcem posłodzone w słoiki zakręcone – [kliknij tutaj i obejrzyj film](#)



Gospodarstwo Ekologiczne Gochówka, Gospodarstwo Ekologiczne Dorota i Jerzy Moń – [kliknij tutaj i obejrzyj film](#)